

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

1. Lietotie termini un to skaidrojumi	1
2. Vispārīgie noteikumi	4
3. Vērtspapīru konts	5
4. Vērtspapīru konta dokumenti	6
5. Komisiju iekasēšanas kārtība	6
6. Klienta rīkojumi pirkt/pārdot vērtspapīrus	7
7. Vērtspapīru darījumu rīkojumu iesniegšana pa telefonu	10
8. E-Brokera pakalpojums	14
9. Vērtspapīru pārvedumi, dereģistrācija, bloķēšana un notikumi	17
10. Klientu interešu aizsardzība	20
11. Informācijas sniegšana Klientam	21
12. Riski	21
13. Pakalpojumu piemērotība un atbilstība privātā klienta interesēm	23
14. Informācija par Banku un tās sniegtajiem ieguldījumu pakalpojumiem	24
15. Atbildība	24
16. Interešu konfliktu novēršana	25
17. Ieguldītāju aizsardzības un noguldījumu garantiju sistēmas	25
18. Konfidencialitāte	26
19. Sūdzības un strīdu izšķiršana	26
20. Pārējie noteikumi	26

1. Lietotie termini un to skaidrojumi

Šajos Vispārējos vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumos termini tiek lietoti sekojošā nozīmē:

1.1. **Anketa** – Bankas noteikta standarta formas dokuments, kuru jāaizpilda Klientam un ar kura palīdzību Banka iegūst informāciju par Klienta zināšanām un pieredzi darījumos ar vērtspapīriem, ieguldījuma mērķiem un klienta finansiālo stāvokli;

1.2. **Ārpus biržas darījumi (OTC – over the counter)** – vērtspapīru darījumi, kuri veikti ārpus regulētā tirgus un daudzpusējās tirdzniecības sistēmas caur vērtspapīru norēķinu starpnieksabiedrību;

1.3. **ATS** – automātiskā tirdzniecības sistēma;

1.4. **Banka** – valsts akciju sabiedrība „Latvijas Hipotēku un zemes banka”;

1.5. **Cenrādis** – spēkā esošais Bankas sniegto pakalpojumu izcenojums;

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

- 1.6. **Darījums** – Klienta darbības ar vērtspapīriem, kuras tiek veiktas ar Bankas starpniecību, tajā skaitā, bet ne tikai, vērtspapīru pirkšana, pārdošana, turēšana, apmaiņa, pārvedums, dzēšana, deponēšana un dereģistrācija;
- 1.7. **Dereģistrācija** – vērtspapīru pārvešana no sākotnējā reģistra Latvijas Centrālajā depozitārijā uz Klienta kontu Bankā;
- 1.8. **E-Brokeris** – Bankas pakalpojums, ar kura palīdzību Bankas Klients, izmantojot interneta pieslēgumu, iesniedz vērtspapīru uzdevumus NASDAQ OMX Baltijas valstu biržās bez Bankas starpniecības;
- 1.9. **E-Brokera naudas konts** – īpašs Klienta naudas konts, kurā tiek atspoguļoti tikai un vienīgi ar E-Brokera starpniecību veiktie darījumi biržas ATS;
- 1.10. **E-Brokera vērtspapīru konts** – īpašs Klienta vērtspapīru konts, kurā tiek atspoguļoti tikai un vienīgi ar E-Brokera starpniecību veiktie darījumi biržas ATS;
- 1.11. **Ģenerāllīgums** – vienošanās starp Klientu un Banku par vērtspapīru konta apkalpošanu un Naudas un finanšu tirgus darījumu slēgšanu, t.sk. *Ģenerāllīgums par naudas un finanšu tirgus darījumiem un vērtspapīru kontu atvēršanu un apkalpošanu*;
- 1.12. **Hipo Fondi** – akciju sabiedrība „Ieguldījumu pārvaldes sabiedrība „Hipo Fondi””;
- 1.13. **Ieguldījumu pakalpojumu klientu klasifikācijas politika** – vispārējs Bankas darbību reglamentējošs dokuments, kas izstrādāts ieguldījumu pakalpojumu klientu klasificēšanai atbilstoši to pieredzei un kompetencei, darbojoties ar finanšu instrumentiem. Šis dokuments publicēts Bankas interneta mājas lapā www.hipo.lv;
- 1.14. **Ieguldījumu pakalpojumu rīkojumu izpildes politika** – vispārējs Bankas darbību reglamentējošs dokuments, kas izstrādāts, lai nodrošinātu labāko rezultātu klientiem; šis dokuments publicēts Bankas interneta mājas lapā www.hipo.lv;
- 1.15. **Iesniegums** – Bankas noteikta standarta formas iesniegums vērtspapīru konta atvēršanai;
- 1.16. **Iesniegumu par E-Brokera Limitu izmaiņām** – Bankas noteikta standarta formas pieteikums, ko aizpilda un iesniedz Klients vērtspapīru darījumu limitu noteikšanai, izmantojot E-Brokera pakalpojumu;
- 1.17. **Iesniegums E-Brokera pieslēgumam** – Bankas noteikta standarta formas pieteikums, ko aizpilda un iesniedz Klients E-Brokera pakalpojuma izmantošanai;
- 1.18. **Iesniegums E-Brokera pieslēguma slēgšanai** – Bankas noteikta standarta formas pieteikums, ko aizpilda un iesniedz Klients E-Brokera pakalpojuma izmantošanas izbeigšanai;
- 1.19. **Iesniegums par E-Brokera pieslēgumu maiņu** – Bankas noteikta standarta formas pieteikums, ko aizpilda un iesniedz Klients, lai veiktu izmaiņas E-Brokera pakalpojuma izmantošanā, pieslēdzot vai atslēdzot E-Brokera pieslēgumus NASDAQ OMX Baltijas valstu biržās;
- 1.20. **Iesniegums pilnvaroto personu, kuras ir tiesīgas iesniegt vērtspapīru darījumu rīkojumus pa telefonu, saraksta nomaiņai** – Bankas noteikta standarta formas iesniegums, ko savstarpēji paraksta Puses, lai nomainītu iepriekš vērtspapīru darījumu Rīkojumu iesniegšanai pa telefonu Klienta vārdā pilnvarotās personas;
- 1.21. **Finanšu instrumentu un ieguldījumu pakalpojumu apraksts** – Bankas un Hipo Fondu dokuments, kurā tiek sniegta likumā noteiktā informācija – tajā skaitā par Banku kā ieguldījumu pakalpojumu sniedzēju, Bankas sniegtajiem ieguldījumu pakalpojumiem, dažādiem vērtspapīru veidiem, ieguldījumu stratēģijām, pakalpojumu izmaksām un ar to saistītajiem izdevumiem, darījumu izpildes vietām, kā arī informāciju par klienta vērtspapīru un naudas līdzekļu drošu turēšanu; šis dokuments publicēts Bankas interneta mājas lapā www.hipo.lv;
- 1.22. **Interesu konfliktu novēršanas politika, sniedzot ieguldījumu pakalpojumus** – vispārējs Bankas darbību reglamentējošs dokuments, kas izstrādāts, lai veiktu nepieciešamos un iespējamus pasākumus, lai

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

identificētu un novērstu interešu konfliktus, kas varētu rasties starp Banku (t.sk. tās darbiniekiem) un tās klientiem; šis dokuments publicēts Bankas interneta mājas lapā www.hipo.lv;

1.23. **Klients** – persona, kurai Bankā atvērta vērtspapīru konts saskaņā ar Līgumu vai Iesniegumu;

1.24. **Komisijas atlīdzība** – Klienta atlīdzība Bankai par Bankas sniegtajiem pakalpojumiem, kas norādīta Cenrādī;

1.25. **LCD** – Latvijas Centrālais depozitārijs;

1.26. **Līgums** – *Līgums par vērtspapīru konta atvēršanu un apkalpošanu* vai jebkura cita vienošanās, t.sk. Ģenerālīgums, kurā Puses vienojās to savstarpējām attiecībām piemērot šos *Vispārējos vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumus*;

1.27. **Likums** – spēkā esošie Latvijas Republikā piemērojamie tiesību akti;

1.28. **Limits** – Klienta naudas un vērtspapīru atlikums, kura ietvaros iespējams veikt darījumus biržas ATS, izmantojot E-Brokera pieslēgumu;

1.29. **Naudas konts** – saskaņā ar Bankas spēkā esošajiem noteikumiem Klienta atvērta pieprasījuma noguldījuma konts, kurš tiek izmantots vērtspapīru operācijām – t.sk., norēķiniem saskaņā ar darījumiem, komisiju, nodokļu, nodevu un citu tamlīdzīgu maksājumu iekasēšanai;

1.30. **Nodrošinājuma naudas konts** – *Vienošanās par vērtspapīru darījumu rīkojumu iesniegšanu pa telefonu* norādītais Klienta nodrošinājuma naudas konts, kuram piemērojami *Vienošanās par vērtspapīru darījumu rīkojumu iesniegšanu pa telefonu* un/vai *Noteikumos* noteiktie nosacījumi;

1.31. **Nodrošinājuma vērtspapīru konts** – *Vienošanās par vērtspapīru darījumu rīkojumu iesniegšanu pa telefonu* norādītais Klienta nodrošinājuma vērtspapīru konts, kuram piemērojami *Vienošanās par vērtspapīru darījumu rīkojumu iesniegšanu pa telefonu* un/vai *Noteikumos* noteiktie nosacījumi;

1.32. **Naudas un finanšu tirgus darījums** – Bankas *Vispārējos naudas un finanšu tirgus darījumu noteikumos* paredzētais naudas un finanšu tirgus darījums;

1.33. **Paziņojums par jaunas paroles piešķiršanu vērtspapīru darījumu rīkojumu iesniegšanai pa telefonu** – Bankas noteikta standarta formas paziņojums, ko savstarpēji paraksta Puses, lai nomainītu iepriekš noteikto Klienta autentifikācijas paroli vērtspapīru darījumu rīkojumu iesniegšanai pa telefonu;

1.34. **Puse** – Klients vai Banka;

1.35. **Puses** – Klients un Banka;

1.36. **Noteikumi** – šie *Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi*;

1.37. **Rīkojums** – atbilstoši Bankas prasībām sagatavots un Bankai iesniegts Klienta uzdevums Darījumu ar Vērtspapīriem veikšanai vai citām darbībām ar Vērtspapīru kontā un/vai Nodrošinājuma vērtspapīru kontā esošajiem Vērtspapīriem;

1.38. **Telefon-Brokera naudas konts** – īpašs Klienta naudas konts, kurš ir norādīts kā *nodrošinājuma naudas konts* starp Pusēm noslēgtajā *Vienošanās par vērtspapīru darījumu rīkojumu iesniegšanu pa telefonu*;

1.39. **Telefon-Brokera vērtspapīru konts** – īpašs Klienta vērtspapīru konts, kurš ir norādīts kā *nodrošinājuma vērtspapīru konts* starp Pusēm noslēgtajā *Vienošanās par vērtspapīru darījumu rīkojumu iesniegšanu pa telefonu*;

1.40. **Tirgus cena** – vērtspapīru cena, kuru nosaka Banka, vadoties no šo vērtspapīru cenas biržā, vai, ja vērtspapīri nav iekļauti biržas sarakstos vai ja informācija par to cenu biržā nav pieejama, vadoties no vērtspapīru cenas ārpusbiržas tirgū vai no jebkuras citas Bankas rīcībā esošās informācijas par šiem vai līdzīgiem vērtspapīriem;

1.41. **Turētājbanka** – Bankas un tās klientu korespondējošā ne LCD reģistrēto vērtspapīru kontu turētājbanka;

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

- 1.42. **Vērtspapīri** – Finanšu instrumentu tirgus likumā definētie finanšu instrumenti – tajā skaitā, bet ne tikai – parāda vērtspapīri, akcijas, ieguldījumu fondu apliecības, atvasinātie finanšu instrumenti;
- 1.43. **Vērtspapīru konts** – Klienta Iesniegumā vai Līgumā norādītais Bankas atvērtais konts Klienta vērtspapīru turēšanai;
- 1.44. **Vērtspapīru notikums** – jebkurš fakts vai apstāklis, kas iespaido vērtspapīra raksturlielumus, vai emitenta rīcība, izpildot saistības pret vērtspapīra īpašnieku (tajā skaitā, bet ne tikai – akcionāru sapulces sasaukšana, dividenžu/procentu izmaksa, vērtspapīra dzēšana, vērtspapīra nominālvērtības maiņa, vērtspapīru emisiju apvienošana/dalīšana, parakstīšanās tiesību emitēšana);
- 1.45. **Vienošanās par vērtspapīru darījumu rīkojumu iesniegšanu pa telefonu** – vienošanās starp Klientu un Banku par Klienta tiesībām iesniegt vērtspapīru darījumu rīkojumus pa telefonu;
- 1.46. **Vispārējie naudas un finanšu tirgus darījumu noteikumi** – vispārējs Bankas dokuments, kas nosaka pušu savstarpējās tiesības un pienākumus, kas izriet no Naudas un finanšu tirgus darījumiem.

2. Vispārīgie noteikumi

- 2.1. Šie Noteikumi regulē attiecības starp Banku un Klientu, kas rodas:
- 2.1.1. atverot un apkalpojot Klienta vērtspapīru kontu;
 - 2.1.2. pieņemot un izpildot Klienta rīkojumus par vērtspapīru piršanu/pārdošanu un vērtspapīru norēķiniem;
 - 2.1.3. pieņemot un izpildot Klienta rīkojumus par vērtspapīru pārvedumiem, dereģistrācijas, bloķēšanas un citām ar vērtspapīru konta apkalpošanu saistītām operācijām;
 - 2.1.4. sniedzot jebkurus citus ar vērtspapīru darījumiem saistītus pakalpojumus.
- 2.2. Sniedzot vērtspapīru konta apkalpošanas un starpniecības pakalpojumus, Banka ievēro spēkā esošos normatīvos aktus un Bankai saistošus uzraudzības iestāžu izdotos normatīvos dokumentus, kā arī spēkā esošos Bankas iekšējos normatīvos aktus.
- 2.3. Bankai ir tiesības atteikt Klientam sniegt attiecīgos pakalpojumus un operācijas saskaņā ar spēkā esošajiem likumiem, kas reglamentē noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu.
- 2.4. Saskaņā ar spēkā esošajiem Latvijas Republikas likumiem, īpašuma tiesības uz vērtspapīriem Klients iegūst ar brīdi, kad attiecīgie vērtspapīri iegrāmatoti Klienta vērtspapīru kontā.
- 2.5. Banka ir tiesīga bez Klienta akcepta veikt labojumus Klienta vērtspapīru kontā, ja, kļūdas rezultātā, vērtspapīru kontā ieskaitīti Klientam neparedzēti vērtspapīri.
- 2.6. Banka nav atbildīga par iespējamiem Klienta papildus izdevumiem, ja Klients nav iepazinies ar šiem Noteikumiem un Cenrādi.
- 2.7. Bankai ir tiesības ziņot FKTK par Klienta darījumiem, ja rodas aizdomas, ka darījums tiek veikts manipulatīvā nolūkā vai izmantojot iekšējo informāciju.
- 2.8. Bankai ir tiesības vienpusēji lauzt Līgumu ar Klientu jebkurā laikā, ja tiek konstatēti prettiesiski darījumi, noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācija, terorisma finansēšana un/vai tirgus manipulācijas ar vērtspapīriem.
- 2.9. Bankai ir atļauts, iepriekš mutiski brīdinot, ierakstīt magnetafonlentē, elektroniski vai jebkādā citā veidā jebkuru savstarpēju telefonisku sarunu ar Klientu. Šajā Noteikumu punktā minētie ieraksti var tikt izmantoti kā pierādījumi, risinot strīdīgus jautājumus starp Pusēm par Līgumā vai šajos Noteikumos noteikto saistību izpildi.

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

2.10. Līguma un šo Noteikumu nosacījumi, kas piešķir Bankai tiesības un pilnvaras, ir uzskatāmi par Klienta izsniegtu pilnvarojumu Bankai.

2.11. Šie Noteikumi ir saistoši, ja Puses savā starpā noslēgušas *Līgumu par vērtspapīru konta atvēršanu un apkalpošanu* vai jebkuru citu vienošanos (Līgumu, darījumu v.tml.), kurā Puses vienojušās to savstarpējām attiecībām piemērot šos *Noteikumus*.

2.12. Šajos Noteikumos lietotie virsraksti ir izmantoti atsauksmju ērtībai un neietekmē Noteikumu tekstā minēto nosacījumu interpretāciju.

2.13. Akceptējot šo Noteikumu un/vai to grozījumu piemērošanu par sev saistošiem, izsakot savu gribu vai nu noteikti, vai arī Noteikumu 20.4. punktā paredzētajos gadījumos klusējot, Klients piekrīt visām ar šiem Noteikumiem paredzētajām saistībām, pienākumiem, pilnvarojumiem un jebkurām citām juridiskajām sekām.

2.14. Klients akceptē šos Noteikumus par sev saistošiem, tajā skaitā, bet ne tikai – parakstot Līgumu un/vai Ģenerāllīgumu.

2.15. Telefon-Brokera vērtspapīru kontam un E-Brokera vērtspapīru kontam piemērojami vērtspapīru konta noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar attiecīgā Telefon-Brokera vērtspapīru konta un E-Brokera vērtspapīru konta nosacījumiem.

3. Vērtspapīru konts

3.1. Banka atver vērtspapīru kontu pamatojoties uz Līgumu vai Ģenerāllīgumu.

3.2. Līgumā vai Ģenerāllīgumā tiek norādīts Bankā atvērts naudas konts/konti, kurš tiks izmantots vērtspapīru operācijām – norēķiniem saskaņā ar darījumiem, komisiju, nodokļu, nodevu u.c. maksu iekasēšanai. Klientam naudas konts Bankā, jāatver Bankas spēkā esošo pieprasījuma noguldījuma kontu darbību reglamentējošo noteikumu noteiktajā kārtībā. Viens naudas konts var tikt izmantots norēķinu veikšanai attiecībā uz vairākiem Klienta vērtspapīru kontiem. Vērtspapīru darījumu veikšanai norādītā Klienta naudas konta apkalpošanai tiek piemēroti Bankas spēkā esošie noteikumi attiecībā uz pieprasījuma noguldījuma kontiem, ciktāl šajos Noteikumos nav noteikts citādi.

3.3. Banka slēdz Klienta vērtspapīru kontu, pamatojoties uz Klienta rakstisku iesniegumu.

3.4. Bankai ir tiesības slēgt vērtspapīru kontu bez Klienta piekrišanas, ja vienlaicīgi izpildās sekojoši nosacījumi:

3.4.1. vērtspapīru konta atlikums pēdējos 3 (trīs) mēnešos ir 0;

3.4.2. vērtspapīru konta apgrozījums pēdējos 3 (trīs) mēnešos ir 0;

3.4.3. no Klienta norādītā naudas konta un citiem Klienta kontiem Bankā nav iespējams iekasēt komisijas maksu par vērtspapīru konta apkalpošanu.

3.5. Banka veic Klientam piederošo vērtspapīru turēšanu šķirti no Bankas īpašumā esošajiem vērtspapīriem. Klienta kontā iegrāmatotos vērtspapīrus nedrīkst izmantot Bankas kreditoru prasījumu apmierināšanai.

3.6. Pierādījums tam, ka vērtspapīri pieder Klientam, ir grāmatojums Klienta vērtspapīru kontā. Banka ir atbildīga par to, lai ar vērtspapīriem veiktie darījumi tiktu nekavējoties reģistrēti un šo darījumu rezultātā iegūtie vērtspapīri tiktu nekavējoties iegrāmatoti Klienta vērtspapīru kontā.

3.7. LCD iegrāmatoto vērtspapīru turēšana un uzskaitē Bankā tiek veikta likumā un LCD noteikumos noteiktajā kārtībā. Vērtspapīru uzskaitē pie ārvalsts vērtspapīru turētāja tiek veikta saskaņā ar attiecīgās valsts likumu un šiem Noteikumiem.

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

3.8. Ārvalstīs emitēto vērtspapīru turēšanai Banka var izmantoto citā valstī reģistrēta un uzraudzīta vērtspapīru turētāja pakalpojumus, nododot tam turējumā Klientam piederošos vērtspapīrus. Ārvalstu vērtspapīru turētājus Klientu vērtspapīru turēšanai izvēlas Banka.

3.9. Klientam piederošie vērtspapīri pie ārvalsts vērtspapīru turētāja var tikt turēti Bankas vārdā atvērtajā kontā ar norādi, ka kontā esošos vērtspapīrus Banka tur savu klientu labā (nominālais konts). Vienā nominālajā kontā var tikt turēti vairākiem Bankas klientiem piederošie vērtspapīri.

3.10. Bankai un vērtspapīru turētājam, kura turējumā atrodas Klientam piederošie vērtspapīri, ir tiesības ieturēt nodokļus no Klienta vērtspapīru pārdošanas rezultātā gūtiem ienākumiem vai citiem ar vērtspapīriem saistītiem ienākumiem (dividendēm, procentu ienākumiem, dzēšanas summām u.tml.), kā arī no Klienta naudas konta Bankā, ja saskaņā ar Latvijas Republikas vai attiecīgās valsts tiesību aktiem vērtspapīru turētājam ir pienākums veikt šādus nodokļu ieturējumus.

4. Vērtspapīru konta dokumenti

4.1. Banka pati vai pēc Klienta pieprasījuma izsniedz Klientam šādus vērtspapīru konta dokumentus:

4.1.1. akceptēts vērtspapīru piršanas/pārdošanas rīkojums;

4.1.2. akceptēts vērtspapīru pārveduma rīkojums;

4.1.3. akceptēts dereģistrācijas pieprasījums;

4.1.4. vērtspapīru konta izraksts;

4.1.5. vērtspapīru portfeļa pārskats, kas atspoguļo visu Klienta vērtspapīru atlikumus, t. sk. bloķētos, pēc biržas cenas uz iepriekšējās sesijas beigām;

4.1.6. īpašumu apliecinošs dokuments katram vērtspapīru kopumam, kas atspoguļo attiecīgo vērtspapīru skaitu kontā, kā arī apgrūtinājumu, ja tāds ir.

4.2. Augstāk minētie dokumenti ar Bankas darbinieka parakstu un dienas kalendāro spiedogu kalpo gan kā oficiāla Bankas izziņa, gan kā apstiprinājums noteiktu operāciju veikšanai/neveikšanai.

4.3. Vismaz reizi gadā ne vēlāk kā līdz nākošā gada 20. janvārim Banka sagatavo Klienta vērtspapīru konta izrakstu par Klientam piederošajiem vērtspapīriem, kas iegrāmatoti kontā iepriekšējā kalendārā gada laikā, un Klienta vērtspapīru portfeļa pārskatu uz pēdējo iepriekšējā gada dienu.

4.4. Ja Banka līdz 20. februārim nav saņēmusi no Klienta iebildumus un pretenzijas par punktā 4.3. minētajiem dokumentiem, tie uzskatāmi par abpusēji saskaņotiem.

5. Komisiju iekasēšanas kārtība

5.1. Klients maksā Bankai komisijas atlīdzību saskaņā ar Bankas Cenrādi.

5.2. Par pakalpojumiem, kuru izcenojumi nav iekļauti Cenrādī, bet ir sniegti Klientam, Bankai ir tiesības pastāvīgi noteikt atlīdzības apmēru, ja nav citas vienošanās ar Klientu.

5.3. Bankai ir tiesības vienpusēji veikt izmaiņas Cenrādī par to šo Noteikumu 11. sadaļā noteiktajā veidā informējot Klientu vismaz 30 (trīsdesmit) kalendāra dienas iepriekš. Ja Klients nepiekrīt Bankas piedāvātajām izmaiņām Cenrādī, tad Klients ir tiesīgs vienpusēji atkāpties no vērtspapīru kontu apkalpošanu regulējošām līgumattiecībām, paziņojot par to Bankai rakstiskā veidā līdz izmaiņām Cenrādī spēkā stāšanās datumam. Līgumattiecību darbība tādā gadījumā izbeidzas pēc šo Noteikumu punktos 20.10. - 20.12. noteikto nosacījumu izpildes. Ja Banka līdz izmaiņām Cenrādī spēkā stāšanās dienai nav saņēmusi Klienta rakstisku iesniegumu par līgumattiecību izbeigšanu, Banka ir tiesīga uzskatīt, ka Klients Bankas piedāvātās izmaiņas Cenrādī ir akceptējis.

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

- 5.4. Klienta pienākums ir pirms attiecīgā pakalpojuma izmantošanas nodrošināt savā naudas kontā atlikumu komisiju nomaksai. Ja Klienta norādītajā naudas kontā nav pietiekamu līdzekļu komisiju segšanai, Bankai ir tiesības neveikt attiecīgo operāciju.
- 5.5. Atkarībā no komisijas veida, tā tiek iekasēta pirms vai pēc pakalpojuma sniegšanas (aprēķina perioda).
- 5.6. Ja līdzekļi Klienta Iesniegumā vai Līgumā norādītajā naudas kontā nav pietiekami, tad Bankai ir tiesības aprēķinātās komisijas par sniegtajiem pakalpojumiem bezakcepta kārtībā norakstīt no jebkura Klienta konta Bankā.
- 5.7. Ja komisiju nav iespējams iekasēt šo Noteikumu 5.6. punktā noteiktajā kārtībā, Bankai ir tiesības pārdot Klientam piederošos vērtspapīrus par tirgus cenu un bez iepriekšēja brīdinājuma, tādā apmērā, lai segtu komisiju, un izmantot ienākumus komisiju samaksai.
- 5.8. Klients apņemas pirms katra Rīkojuma iesniegšanas Bankai iepazīties ar spēkā esošo Cenrādi. Banka nav atbildīga par Klienta zaudējumiem un citiem tā papildus izdevumiem, ja Klients nav iepazinies ar spēkā esošo Cenrādi.

6. Klienta rīkojumi pirkt/pārdot vērtspapīrus

- 6.1. Rīkojumus Bankai pirkt vai pārdot vērtspapīrus Klients var iesniegt:
- 6.1.1. Klientam personīgi ierodoties Bankas klientu apkalpošanas vietās un uzdodot Bankas filiāles darbiniekam noformēt vērtspapīru rakstveida pirkšanas/pārdošanas rīkojumu;
- 6.1.2. izmantojot telefonu, faksu, e-pastu vai kādu citu komunikāciju līdzekli – ja par šādu vērtspapīru pirkšanas/pārdošanas rīkojuma iesniegšanas veidu ar Banku ir noslēgta īpaša vienošanās; šajā gadījumā rīkojuma iesniegšanas kārtību (t.sk., autentifikācijas kārtību) reglamentē attiecīgā starp Klientu un Banku noslēgtā vienošanās; Rīkojumu iesniegšana pa telefonu tiek veikta, pamatojoties uz starp Klientu un Banku noslēgto *Vienošanās par vērtspapīru darījumu rīkojumu iesniegšanu pa telefonu* un šo Noteikumu 7. sadaļā noteikto;
- 6.1.3. izmantojot Bankas piedāvāto E-Brokera pakalpojumu (t.i., pakalpojums ar kura palīdzību Bankas Klienti, izmantojot interneta pieslēgumu, iesniedz vērtspapīru uzdevumus NASDAQ OMX Baltijas valstu biržās bez Bankas starpniecības) – ja Klients šādu pakalpojumu ir pieteicis ar attiecīgu *Iesniegumu E-Brokera pieslēgumam*; tiesiskās attiecības starp Klientu un Banku šajā gadījumā tiek regulētas ar šo Noteikumu 8. sadaļā noteikto.
- 6.2. Rīkojuma jānorāda sekojoša informācija:
- 6.2.1. Klienta identifikācijas dati (fiziskām personām - vārds, uzvārds, personas kods, juridiskām personām – nosaukums un reģistrācijas numurs);
- 6.2.2. rīkojuma veids - pirkt vai pārdot;
- 6.2.3. Klienta vērtspapīru konta numurs;
- 6.2.4. Klienta naudas konta numurs;
- 6.2.5. vērtspapīru identificējoši dati (finanšu instrumenta veids, emitents, ISIN kods u.tml.);
- 6.2.6. pārdodamo/pērkamo vērtspapīru cena;
- 6.2.7. pārdodamo vērtspapīru daudzums cipariem un vārdiem; vai vērtspapīru pirkšanas rīkojuma izpildei nepieciešamā naudas summa;
- 6.2.8. rīkojuma derīguma termiņš;
- 6.2.9. iesniegšanas laiks (norādot stundas un minūtes) un datums;
- 6.2.10. rīkojuma došanas veids – rakstisks/cits;

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

- 6.2.11. Klienta paraksts, ja Rīkojums tiek noformēts Klientam personīgi ierodoties Bankā;
- 6.2.12. cita informācija, kuru pievieno Banka pēc saviem vai Klienta ieskatiem un kura ir nepieciešama vai ir saistīta ar vērtspapīru darījuma veikšanu.
- 6.3. Pirms Bankas darbinieks noformē šo Noteikumu punktā 6.1.1. minēto rīkojumu, Klients tiek identificēts saskaņā ar Bankas spēkā esošajos iekšējos normatīvajos aktos noteikto kārtību. Bankai ir tiesības nepieņemt šajā punktā minēto rīkojumu, ja Klients nenorāda vai nesniedz visu rīkojuma sagatavošanai nepieciešamo informāciju. Ar savu parakstu Klients apliecina, ka sagatavotais rīkojums atbilst viņa norādījumiem pirkt/pārdot vērtspapīrus. Banka nodrošina, ka šajā punktā minētā rīkojuma viens eksemplārs tiek nodots Klientam Noteikumu 11. sadaļā noteiktajā formā.
- 6.4. Uz rīkojuma izpildes laiku attiecīgie vērtspapīri vai naudas līdzekļi tiek bloķēti (noņemti no konta) un kļūst pieejami Klientam ne vēlāk kā rīkojuma termiņa beidzamajā darba dienā vai darījuma norēķinu datumā. Klients nav tiesīgs veikt operācijas ar kontā bloķētiem vērtspapīriem un/vai naudas līdzekļiem.
- 6.5. Iesniedzot rīkojumu, Klients pilnvaro Banku veikt visas tā izpildei nepieciešamās darbības ar Klienta naudas kontu, nodrošinājuma naudas kontu, vērtspapīru kontu un nodrošinājuma vērtspapīru kontu, t.i. vērtspapīru vai naudas līdzekļu norakstīšanu no konta vai ieskaitīšanu kontā.
- 6.6. Klienta pienākums ir nodrošināt dotā rīkojuma izpildei un Bankas atlīdzības samaksai nepieciešamo naudas līdzekļu summu vai vērtspapīru skaitu savos kontos Bankā.
- 6.7. Ja Banka ir izpildījusi Klienta rīkojumu, bet Klients nav atlīdzinājis šāda rīkojuma izpildei nepieciešamo naudas līdzekļu summu vai tās daļu, tad Bankai ir tiesības pārdot Klientam piederošos vērtspapīrus par tirgus cenu un bez iepriekšēja brīdinājuma tādā apmērā, lai segtu šāda Klienta rīkojuma sakarā Bankai radušos izdevumus. Līdz brīdim, kamēr Banka nav segti visi tai Klienta rīkojuma sakarā radušies izdevumi, Banka ir tiesīga nepildīt Klienta jebkādus citus turpmākos rīkojumus par attiecīgā rīkojuma rezultātā iegūtajiem vērtspapīriem.
- 6.8. Bankai ir tiesības nepildīt Klienta rīkojumu, ja:
- 6.8.1. Klienta vērtspapīru kontā vai naudas kontā, ko izmanto norēķinu veikšanai ar vērtspapīriem, nav rīkojuma izpildei nepieciešamās naudas summas vai attiecīgo vērtspapīru skaita;
 - 6.8.2. vērtspapīriem vai naudas līdzekļiem Klienta kontos ir uzlikti apgrūtinājumi;
 - 6.8.3. rīkojums tā izpildīšanai nav iesniegts Bankas oficiālajā darba laikā;
 - 6.8.4. rīkojums nesatur visu tā izpildei nepieciešamo informāciju vai ir neprecīzs;
 - 6.8.5. rīkojumu ar tajā ietvertajiem nosacījumiem nav iespējams izpildīt;
 - 6.8.6. Banka nenodrošina pakalpojumus attiecībā uz Klienta rīkojumā norādītajiem vērtspapīriem vai darījuma veidu;
 - 6.8.7. Klienta noslēgtā darījuma partneris nav izpildījis savas darījuma saistības vai nav iesniedzis savam vērtspapīru turētājam norēķinu veikšanai nepieciešamo rīkojumu;
 - 6.8.8. Klienta rīkojums ir pretrunā ar likumu vai tās valsts tiesību aktiem un tirgus praksi, kurā tiek turēti Klienta vērtspapīri vai izpildīts rīkojums;
 - 6.8.9. Bankai ir pamats uzskatīt, ka darījums tiek veikts tirgus manipulāciju nolūkā vai tiek veikts, izmantojot iekšējo informāciju;
 - 6.8.10. Bankai ir pamatotas šaubas, vai rīkojuma iesniedzējs ir pilnvarots pārstāvēt Klientu.

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

6.9. Banka nodrošina rīkojuma iesniegšanu uz NASDAQ OMX Baltijas valstu biržu tekošās dienas sesiju, ja rīkojums pieņemts un akceptēts Bankā atbilstoši zemāk dotajiem Klienta rīkojuma pieņemšanas laikiem:

Rīkojuma veids	Vērtspapīra veids	NASDAQ OMX Baltijas valstu biržu sesijas	Klienta rīkojuma pieņemšanas laiks	Paskaidrojumi	Norēķinu diena
Tirdzniecība nepārtrauktajā tirgū par mainīgām cenām	akcijas	10 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	līdz 15 ³⁰	Nepārtraukta tirdzniecība, rīkojums tiek apmierināts pilnīgi vai daļēji. Norēķins T+3	T+3
Tirdzniecība nepārtrauktajā tirgū par mainīgām cenām	parāda vērtspapīri	10 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	līdz 15 ³⁰	Nepārtraukta tirdzniecība, rīkojums tiek apmierināts pilnīgi vai daļēji. Norēķins T+3 * Norēķini par valsts parāda vērtspapīriem Viļņā notiek T+1	T+3 * T+1
Tiešie darījumi Biržā	akcijas	T+0 - 9 ⁰⁰ -14 ⁰⁰ T+1..40 – 9 ⁰⁰ -16 ³⁰	T+0 - līdz 13 ³⁰ T+1..40 – līdz 17 ⁰⁰	Darījums ar zināmu darījumu partneri, kas tiek noslēgts izmantojot Biržas sistēmu. Norēķins T+0..40 ** Tallinas un Viļņas Fondu biržās slēgtajiem darījumiem norēķini notiek T+1..6	T+0...40 ** T+1...6
Tiešie darījumi Biržā	parāda vērtspapīri	T+0 - 10 ⁰⁰ -14 ⁰⁰ T+1...40 - 9 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	T+0 - līdz 13 ³⁰ T+1..40 – līdz 17 ⁰⁰	Darījums ar zināmu darījumu partneri, kas tiek noslēgts izmantojot Biržas sistēmu. Norēķins T+0..40 ** Tallinas un Viļņas Fondu biržās slēgtajiem darījumiem norēķini notiek T+1..6	T+0...40 ** T+1...6
Izsole par naudu	akcijas	Tiek noteikts katrai izsolei atsevišķi	Tiek noteikts katrai izsolei atsevišķi.	Rīkojumi uzņēmumu akciju izsolei par naudu. Norēķins T+3	T+3
Ārpusbiržas darījumi ar LCD vērtspapīriem	akcijas, ķīlu zīmes un citi parāda vērtspapīri	T+0 - 9 ⁰⁰ -13 ³⁰ T+1..n – 9 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	T+0 - līdz 13 ³⁰ T+1..n – līdz 17 ⁰⁰	Katrs darījums jāsapako ar Bankas darbinieku	T+0...40

T diena – Darījuma noslēgšanas vai reģistrēšanas diena

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

- T+0 - Darījuma noslēgšanas vai reģistrēšanas diena, kas vienlaicīgi ir arī diena, kurā notiek finanšu instrumentu un ar tiem saistītie naudas norēķini
T+1 - nākamā darba diena pēc Darījuma noslēgšanas vai reģistrēšanas dienas
T+3 - trešā darba dienas pēc Darījuma noslēgšanas vai reģistrēšanas dienas

6.10. Banka nodrošina rīkojuma iesniegšanu attiecībā uz ne NASDAQ OMX Baltijas valstu biržu kotētajiem vērtspapīriem, ja tie ir minēti Bankas Cenrādī un ar tiem Banka sniedz brokera pakalpojumus.

6.11. Atsaukt Bankai iesniegto rīkojumu var tikai ar Bankas piekrišanu, ievērojot, ka:

6.11.1. atsaukt iespējams tikai tādu rīkojumu, kas vēl nav izpildīts;

6.11.2. nav iespējams atsaukt daļu no rīkojuma;

6.11.3. atsaukšana tiek veikta uz rakstiska Klienta iesnieguma pamata. Par iesniegumu rīkojuma atsaukšanai var kalpot arī Bankai iesniegts Klienta rīkojuma oriģināls, uz kura Klients izdara atzīmi "Lūdzu atsaukt" un atkārtoti parakstās, norādot datumu un laiku.

6.12. Norēķini:

6.12.1. norēķini saskaņā ar izpildītajiem darījumiem notiek atbilstoši NASDAQ OMX Baltijas valstu biržu, LCD un ārpus NASDAQ OMX Baltijas valstu biržu kotētajiem atbilstoši Bankas ieguldījumu pakalpojumu Cenrādī noteiktajiem valstu vērtspapīriem noteiktajai kārtībai; attiecīgie naudas līdzekļi vai vērtspapīri ir pieejami (tiek atbloķēti) Klientam norēķinu datumā;

6.12.2. neizpildītā darījuma naudas līdzekļi vai vērtspapīri ir pieejami (tiek atbloķēti) Klientam ne vēlāk kā rīkojuma derīguma datuma beidzamajā darba dienā;

6.12.3. atsauktā rīkojuma naudas līdzekļi vai vērtspapīri ir pieejami (tiek atbloķēti) Klientam ne vēlāk kā atsaukšanas datuma darba dienā.

6.13. Izpildot Klienta rīkojumu, Bankai ir tiesības pēc saviem ieskatiem veikt darījumu arī ārpus regulētā tirgus vai daudzpusējās tirdzniecības sistēmas – ārpusbiržā.

6.14. Banka pieņem Klienta rīkojumus Bankas klientu apkalpošanas vietās tikai par darījumiem ar NASDAQ OMX vērtspapīriem un AS „Ieguldījumu pārvaldes sabiedrība "Hipo Fondi"” ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecībām vai citiem vērtspapīriem pēc Bankas ieskatiem.

7. Vērtspapīru darījumu rīkojumu iesniegšana pa telefonu

VISPĀRĒJIE NOTEIKUMI

7.1. Noteikumu 7.1. – 7.32. punktu nosacījumi piemērojami gadījumos, kad Klients izmanto Bankas sniegto pakalpojumu vērtspapīru darījumu rīkojumu iesniegšanai pa telefonu, noslēdzot ar Banku kā Līguma pielikumu *Vienošanos par vērtspapīru darījumu rīkojumu iesniegšanu pa telefonu* (turpmāk šajā Noteikumā 7. sadaļā - *Vienošanās*).

7.2. Vērtspapīru darījumu slēgšanai pa telefonu ir piemērojams *Līgums* un *Noteikumi*, ciktāl *Vienošanās* starp Pusēm nav noteikts citādi.

7.3. Klients var iesniegt vērtspapīru darījumu Rīkojumus pa telefonu tikai attiecībā:

7.3.1. uz *Vienošanās* norādīto Klienta naudas kontu un vērtspapīru kontu; vai

7.3.2. uz *Vienošanās* noteikto Klienta nodrošinājuma naudas kontu (*Telefon-Brokera naudas kots*) un nodrošinājuma vērtspapīru kontu (*Telefon-Brokera vērtspapīru kots*), ja šādi nodrošinājuma konti ir noteikti ar *Vienošanās*;

7.4. Darījumi pa telefonu var tikt slēgti latviešu, angļu vai krievu valodā.

7.5. *Vienošanās* zaudē spēku līdz ar *Līguma* starp Klientu un Banku izbeigšanos.

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

7.6. Pusei ir tiesības vienpusēji atkāpties no *Vienošanās* jebkurā laikā, par to rakstiskā veidā paziņojot otrai Pusei, bet ar nosacījumu, ka *Vienošanās* saglabā spēku attiecībā uz Rīkojumiem, kuri iesniegti Bankai līdz brīdim, kad paziņojumu par šīs *Vienošanās* uzteikšanu saņēmusi otra Puse.

7.7. Saskaņā ar šo Noteikumu 7. sadaļas nosacījumiem iesniegtie Klienta un/vai Klienta pārstāvju pa telefonu iesniegtie Rīkojumi ir uzskatāmi par Klientam saistošiem, spēkā esošiem un izpildāmiem.

PAROLE

7.8. Banka līdz ar *Vienošanās* stāšanos spēkā nodod Klientam paroli, kuru autentifikācijai izmanto Klients vai Klienta pilnvarotās personas.

7.9. Klientam un/vai Klienta pilnvarotām personām ir pienākums neizpaust Klientam piešķirto paroli un nedarīt to pieejamu citām personām. Ja Klienta piešķirtā parole no Bankas neatkarīgu iemeslu dēļ tapusi zināma trešajām personām, Klients un/vai Klienta pilnvarotās personas uzņemas pilnu atbildību. Klients ir pilnībā atbildīgs par to, lai paroli izmantot tikai tam pilnvarotās personas.

7.10. Klients nekavējoties ziņo Bankai pa *Vienošanās* norādīto telefonu, ja radušās aizdomas, ka paroli uzzinājusi trešā persona. Klients vienas darba dienas laikā pēc šajā punktā minētā notikuma, personīgi ierodoties Bankā, attiecīgo faktu rakstiskā veida apstiprina Bankai un saņem no Bankas jaunu autentifikācijas paroli, savstarpēji ar Banku parakstot *Paziņojumu par jaunas paroles piešķiršanu vērtspapīru darījumu rīkojumu iesniegšanai pa telefonu*. Jaunā nomainītā parole stājas spēkā līdz ar *Paziņojuma par jaunas paroles piešķiršanu vērtspapīru darījumu rīkojumu iesniegšanai pa telefonu* parakstīšanu no Bankas un Klienta puses.

AUTENTIFIKĀCIJA

7.11. Klients vai Klienta pilnvarotās personas, sazinoties ar Banku autentificē sevi, nosaucot:

7.11.1. vārdu, uzvārdu;

7.11.2. nosaukumu, ja Klients ir juridiska persona;

7.11.3. paroli.

7.12. Banka vērtspapīra darījuma Rīkojumu pieņem tikai pēc autentifikācijas. Autentificējot Klientu, Bankai ir tiesības pieprasīt papildus jautājumus, tajā skaitā Klienta pilnvarotās personas identificējošus parametrus.

7.13. Banka nepieņem vai neizpilda pieņemtu Rīkojumu, ja ir radušās pamatotas aizdomas par to, ka Rīkojumu nav iesniedzis Klients vai Klienta pilnvarotā persona.

7.14. Pēc autentifikācijas Klients vai Klienta pilnvarotās personas ir tiesīgas veikt *Līgumā* un *Noteikumos* attiecīgi paredzētās darbības.

RĪKOJUMU IESNIEGŠANA

7.15. Iesniegt Rīkojumu Bankai pa telefonu ir tiesīgas tikai *Vienošanās* vai *Iesniegumā pilnvaroto personu*, kuras ir tiesīgas iesniegt *vērtspapīru darījumu rīkojumus pa telefonu*, saraksta nomaiņai norādītās tam attiecīgi pilnvarotās personas.

7.16. Klients vai Klienta pilnvarotās personas Rīkojumu iesniedz Bankai, zvanot uz tam attiecīgi *Vienošanās* norādīto telefona numuru vai citu numuru, kuru Banka ir iepriekš personiski paziņojusi Klientam vai Klienta pilnvarotai personai rakstiskā veidā.

PILNVAROTĀS PERSONAS

7.17. Pēc *Vienošanās* noslēgšanas Klientam ir tiesības noteikt citas pilnvarotās personas, kas Klienta vārdā ir tiesīgas iesniegt vērtspapīru darījumu rīkojumus pa telefonu (tajā skaitā, bet ne tikai – noteikt jaunas pilnvarotās personas vai atsaukt iepriekš pilnvarotās personas – vienu vai vairākas, vai visas), Klientam personīgi ierodoties Bankā un savstarpēji ar Banku parakstot *Iesniegumu pilnvaroto personu*, kuras ir tiesīgas iesniegt *vērtspapīru darījumu rīkojumus pa telefonu*, saraksta nomaiņai.

7.18. *Iesniegumā pilnvaroto personu, kuras ir tiesīgas iesniegt vērtspapīru darījumu rīkojumus pa telefonu, saraksta nomaiņai* noteiktais pilnvarojums stājas spēkā brīdī, kad Banka un Klients savstarpēji parakstījuši iepriekš minēto *Iesniegumu*. Līdz ar *Iesniegumā pilnvaroto personu, kuras ir tiesīgas iesniegt vērtspapīru darījumu rīkojumus pa telefonu, saraksta nomaiņai* noteiktā pilnvarojuma spēkā stāšanās spēku zaudē visi iepriekšējie Klienta pilnvarojumi attiecībā uz vērtspapīru darījumu Rīkojumu iesniegšanu pa telefonu Klienta vārdā.

7.19. Klientam parakstot *Vienošanos* vai *Iesniegumu pilnvaroto personu, kuras ir tiesīgas iesniegt vērtspapīru darījumu rīkojumus pa telefonu, saraksta nomaiņai* Klients apliecina, ka atzīst šajos dokumentos norādīto personu šajos Noteikumos noteiktajā kārtībā pa telefonu iesniegtos Rīkojumus par Klientam saistošiem, spēkā esošiem un izpildāmiem.

7.20. *Vienošanā* vai *Iesniegumā pilnvaroto personu, kuras ir tiesīgas iesniegt vērtspapīru darījumu rīkojumus pa telefonu, saraksta nomaiņai* norādītie pilnvarojumi izdoti bez pārpilnvarojuma tiesībām un derīgi līdz pilnvarojuma atsaukšanai šajos *Noteikumos* noteiktajā kārtībā. Ja *Vienošanā* un/vai *Iesniegumā pilnvaroto personu, kuras ir tiesīgas iesniegt vērtspapīru darījumu rīkojumus pa telefonu, saraksta nomaiņai* norādītas vairākas pilnvarotās personas, kuras ir tiesīgas Klienta vārdā iesniegt rīkojumus darījumiem ar vērtspapīriem, tiek uzskatīts, ka katrai norādītajai pilnvarotajai personai ir atsevišķas pārstāvības tiesības.

RĪKOJUMU PIENĒMŠANA UN ATSAUKŠANA

7.21. Rīkojums tiek uzskatīts par pieņemtu Bankā, kad Klients vai Klienta pilnvarotā persona ir nosaukusi Bankas darbiniekam visus nepieciešamos datus (attiecīgi *Noteikumu* 6.2., 9.4. vai 9.13. punktus paredzētā informācija, izņemot Klienta paraksts) un Bankas darbiniekam ir apstiprinājis Rīkojuma pieņemšanu mutiski.

7.22. Parakstot *Vienošanos* un akceptējot *Noteikumus* par sev saistošiem, Klients piekrīt, ka Bankai ir atļauts ierakstīt magnetafonlentē, elektroniski vai jebkādā citā veidā jebkuru savstarpēju telefonsarunu ar Klientu un/vai tās pilnvarotu personu. Bankai un Klientam ir tiesības ierakstīt Rīkojuma iesniegšanas telefona sarunas un tās kalpo kā Rīkojuma un tā nosacījumu iesniegšanas pierādījums. Šajā *Noteikumu* punktā minētie ieraksti var tikt izmantoti kā pierādījums, risinot jebkādas jautājums starp Pusēm par Rīkojumā, Līgumā un/vai *Noteikumos* noteikto saistību un/vai pienākumu izpildi.

7.23. Klients ir tiesīgs atsaukt pa telefonu iesniegtu Rīkojumu arī telefoniski, ievērojot šajos *Noteikumos* vispārējo Rīkojuma atsaukšanas kārtību.

NODROŠINĀJUMA KONTI

7.24. Slēdzot *Vienošanos*, Banka ir tiesīga uz klienta vārda atvērt nodrošinājuma vērtspapīru kontu Rīkojumu pa telefonu izpildei (*Telefon-Brokera vērtspapīru konts*) un nodrošinājuma naudas kontu Rīkojumu pa telefonu izpildei (*Telefon-Brokera naudas konts*), to attiecīgi norādot *Vienošanā*.

7.25. Ja *Vienošanā* norādīti vērtspapīru un naudas nodrošinājuma konti (*Telefon-Brokera vērtspapīru konts* un *Telefon-Brokera naudas konts*), tad, Klientam parakstot šādu *Vienošanos*, tiek uzskatīts, ka Klients:

7.25.1. uzdevis Bankai un pilnvarojis Banku šādu *Telefon-Brokera vērtspapīru konta* un *Telefon-Brokera naudas konta* atvēršanu; un

7.25.2. piekrīt ar *Vienošanos* un šiem *Noteikumiem* noteiktajiem *Telefon-Brokera vērtspapīru konta* un *Telefon-Brokera naudas konta* nosacījumiem.

7.26. Ja Klientam, noslēdzot *Vienošanos*, ir atvērti nodrošinājuma konti (*Telefon-Brokera vērtspapīru konts* un *Telefon-Brokera naudas konts*), tad tie tiek izmantoti tikai Klienta vērtspapīru darījumu Rīkojumu pa telefonu izpildei un iegrāmatošanai. Šajā *Noteikumu* punktā minēto kontu izmantošana citiem mērķiem Klientam nav atļauta.

7.27. Vērtspapīru pārskaitījumi no Klienta *Telefon-Brokera vērtspapīru konta* uz citiem Klienta vērtspapīru kontiem veicami pēc Klienta pieprasījuma un pieļaujami tikai ar Bankas atļauju gadījumā, ja attiecīgajā kontā ir pietiekams atlikums pēc visu Klienta Rīkojumu pa telefonu rezultātā veikto vērtspapīru darījumu pilnīgas izpildes.

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

7.28. Naudas pārskaitījumi no Klienta *Telefon-Brokera naudas konta* uz citiem Klienta naudas kontiem veicami pēc Klienta pieprasījuma un pieļaujami tikai ar Bankas atļauju gadījumā, ja attiecīgajā kontā ir pietiekams atlikums pēc visu Klienta Rīkojumu pa telefonu rezultātā veikto vērtspapīru darījumu pilnīgas izpildes.

7.29. Bankai ir tiesības vienpusēji un bez saskaņošanas ar Klientu debitēt un/vai kreditēt Telefon-Brokera vērtspapīru kontu un/vai Telefon-Brokera naudas kontu uz/no citiem Klienta kontiem Bankā, ja tas ir nepieciešamas Klienta vērtspapīru darījumu veikšanai un izpildei, Bankas komisiju iekasēšanai un citu Klienta saistību izpildei saskaņā ar Klienta noslēgtajiem līgumiem.

7.30. Bankai ir tiesības neizpildīt Klienta Rīkojumu pa telefonu, ja Klienta *Telefon-Brokera vērtspapīru kontā* vai *Telefon-Brokera naudas kontā* nav pietiekamu līdzekļu, tajā skaitā, bet ne tikai – nav pietiekamu naudas līdzekļu vērtspapīru iegādei un komisiju segšanai, vai nav pietiekams vērtspapīru skaits attiecīgā Rīkojuma izpildei.

7.31. Akceptējot šos *Noteikumus* par sev saistošiem, Klients visām un jebkādām savām saistībām pret Banku sniedz Bankai finanšu nodrošinājumu finanšu ķīlas veidā *Finanšu nodrošinājuma likuma* izpratnē uz visiem naudas līdzekļiem un vērtspapīriem, kas atrodas Klienta *Telefon-Brokera vērtspapīru kontā* vai *Telefon-Brokera naudas kontā*.

7.32. Šo *Noteikumu* 7.31 punkta nosacījumi uzskatāmi par finanšu ķīlas līgumu *Finanšu nodrošinājuma likuma* izpratnē ar sekojošiem nosacījumiem:

7.32.1. ja Klients noteiktajā termiņā neizpilda jebkuras savas saistības pret Banku (tajā skaitā, kas izriet no *Līguma/Generāllīguma*, šiem *Noteikumiem*, cenrāža, rīkojuma, vērtspapīru darījuma, kā arī no jebkuras citas ar Banku noslēgta līguma/vienošanās), Banka ir tiesīga izmantot finanšu nodrošinājumu apmērā, kas atbilst šādām pilnībā/daļēji neizpildītu Klienta saistību summai atbilstoši šo *Noteikumu* nosacījumiem;

7.32.2. iestājoties šo *Noteikumu* 7.32.1. punkta nosacījumam, Banka ir tiesīga brīvi un bez jebkādu citu papildu procedūru veikšanas rīkoties ar Klienta finanšu nodrošinājumu sekojošā veidā:

- (a) attiecībā uz finanšu nodrošinājumu naudas līdzekļu veidā – izmantot šādus Klienta naudas līdzekļus, attiecīgi samazinot vai pilnībā dzēšot Klienta saistības;
- (b) attiecībā uz finanšu nodrošinājumu vērtspapīru veidā – atsavinot Klienta vērtspapīrus par labu trešajai personai vai Bankai par tirgus cenu, attiecīgi par saņemto summu samazinot vai pilnībā dzēšot Klienta saistības;

7.32.3. izmantojot šo *Noteikumu* 7.32. punktā, tajā skaitā, bet ne tikai 7.32.2.(a). un 7.32.2.(b). punktus noteiktās tiesības, Bankai nav pienākuma:

- (a) sniegt Klientam iepriekšēju paziņojumu jebkādā veidā;
- (b) apstiprināt finanšu nodrošinājuma atsavināšanas noteikumus tiesā vai tamlīdzīgā institūcijā;
- (c) veikt finanšu nodrošinājuma realizāciju izsolē vai kādā citā tamlīdzīgā šajos *Noteikumos* nenoteiktā veidā;
- (d) sagaidīt noteikta termiņā iestāšanos pēc šo *Noteikumu* 7.32.1. punkta nosacījuma iestāšanās;

7.32.4. finanšu nodrošinājums tiek dots par labu Bankai, tajā skaitā, bet ne tikai – pirmtiesības uz prasījumu apmierināšanu attiecībā pret jebkuru citu trešo personu;

7.32.5. Klienta izsniegtais finanšu nodrošinājuma apmērs atbilst *Telefon-Brokera naudas kontā* izvietotajiem naudas līdzekļiem un *Telefon-Brokera vērtspapīru kontā* izvietotajiem vērtspapīriem;

7.32.6. šo *Noteikumu* 2.20. punkta nosacījumi finanšu nodrošinājumam piemērojami arī tādiem naudas līdzekļiem un/vai vērtspapīriem, kurus ieskaitījušas, pārskaitījušas vai pārvedušas *Telefon-Brokera naudas kontā* un/vai *Telefon-Brokera vērtspapīru kontā* trešās personas, kā arī tādiem naudas līdzekļiem un/vai finanšu instrumentiem, kuri atrodas Klienta *Telefon-Brokera naudas kontā* un/vai

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

Telefon-Brokera vērtspapīru kontā Klienta vērtspapīru darījumu un/vai rīkojumu ar vērtspapīriem rezultātā;

7.32.7. akceptējot šos *Noteikumus* par sev saistošiem, Klients apliecina, ka par finanšu nodrošinājuma sniegšanas apliecinājumu kalpo jebkuri ieraksti (grāmatojumi) to veikšanas brīdī Klienta *Telefon-Brokera naudas kontā* un/vai *Telefon-Brokera vērtspapīru kontā*, kas papildina iepriekš minēto *kontulkontus*, tajā skaitā, bet ne tikai – Klienta vai jebkuru trešo personu ieskaitījumu, pārskaitījumu, pārvedumu un/vai rīkojumu ar vērtspapīriem rezultātā;

7.32.8. jebkādas komisijas par operācijām ar naudas līdzekļiem un vērtspapīriem finanšu nodrošinājuma realizācijas gadījumā sedzamas no Klienta līdzekļiem;

7.32.9. finanšu ķīlas līgumam piemērojami visi pārējie *Līguma/Ģenerāllīguma* un *Noteikumu* nosacījumi, ciktāl tie nav pretrunā ar šajā *Noteikumu* 7.32. punktā noteikto.

GENERĀLLĪGUMS

7.33. Ja Klients ar Banku noslēdz Ģenerāllīgumu, tad Rīkojumu iesniegšanai un pieņemšanai pa telefonu tiek piemēroti *Vispārējo naudas un finanšu tirgus darījumu noteikumos* noteiktie Klienta autentifikācijas, paroles piešķiršanas un nomaiņas, pilnvaroto personu noteikšanas un nomaiņas, kā arī nodrošinājumu naudas kontu un nodrošinājumu vērtspapīru kontu nosacījumi. Šajā *Noteikumu* punktā noteiktajā gadījumā rīkojumu iesniegšanai piemērojami attiecīgie Naudas un finanšu tirgus darījumiem noteiktie nosacījumi.

7.34. Ja Klients ar Banku noslēdz Ģenerāllīgumu, tad Rīkojumu iesniegšanai un pieņemšanai Bankā var notikt Bloomberg un Reuters Messaging sakaru kanālos *Vispārējo naudas un finanšu tirgus darījumu noteikumos* noteiktajā kārtībā. Šajā *Noteikumu* punktā noteiktajā gadījumā rīkojumu iesniegšanai piemērojami attiecīgie Naudas un finanšu tirgus darījumiem noteiktie nosacījumi.

8. E-Brokera pakalpojums

8.1. Šie *Noteikumu* 8. sadaļas noteikumi piemērojami gadījumos, kad Klients izmanto E-Brokera pakalpojumu.

8.2. Par E-Brokera lietotāju var kļūt jebkurš Bankas klients, kuram uz Līguma vai Iesnieguma pamata ir atvērta vērtspapīru konts.

8.3. Izmantojot E-Brokera pakalpojumu, Klients var veikt darījumus ar NASDAQ OMX Baltijas valstu biržās kotētajiem kapitāla vērtspapīriem nepārtrauktajā tirgū par mainīgām cenām bez Bankas starpniecības.

8.4. Šo *Noteikumu* izpratnē gramatiskie apzīmējumiem „E-Brokeris” un „I-Brokeris” ir piemērojama analogiska juridiskā nozīme, tajā skaitā, bet ne tikai: „E-Brokera pakalpojums” tiesiskā regulējuma ziņā ir pilnīgi analogisks Bankas vēsturiskajam „I-Brokera pakalpojumam”, „E-Brokera naudas/vērtspapīru konts” ir analogisks „I-Brokera naudas/vērtspapīru kontam”, „Iesniegums E-Brokera pieslēgumam” ir analogisks „Iesniegums I-Brokera pieslēgumam”, „Iesniegums par E-Brokera pieslēgumu maiņu” – „Iesniegumam par I-Brokera pieslēgumu maiņu”, „Iesniegums par E-Brokera Limitu izmaiņām” – „Iesniegumam par I-Brokera Limitu izmaiņām”, u.tml.

PIESLĒGŠANĀS

8.5. E-Brokera pakalpojuma izmantošanai, Klients aizpilda un iesniedz Bankas filiālē *Iesniegumu E-Brokera pieslēgumam*.

8.6. Pamatojoties uz iepriekšējā punktā 8.5. minēto Klienta iesniegumu, Banka Klientam atver atsevišķus E-Brokera vērtspapīru un E-Brokera naudas kontus, kuri tiek izmantoti un kuros tiek grāmatoti visi ar E-Brokera palīdzību veiktie Klienta darījumi NASDAQ OMX Baltijas valstu biržās. Šajā punktā minēto kontu izmantošana citiem mērķiem Klientam nav atļauta.

8.7. Klients saņem E-Brokera darbam nepieciešamo programmu, paroli un lietotāja nosaukumu Bankas klientu apkalpošanas vietā, kurā tika iesniegts *Iesniegums E-Brokera pieslēgumam*, pēc to sagatavošanas un saņemšanas no NASDAQ OMX Riga.

8.8. Klients uzstāda uz sava datora E-Brokera programmatūru, izmantojot Bankas piešķirto pieeju programmatūrai, lietotāja nosaukumu un paroli. E-Brokera programmas darbībai atbilstošu interneta pieslēgumu un datortehniku nodrošina Klients. Lai veiktu darījumus, Klients izmanto tam piešķirto lietotāja nosaukumu un paroli.

8.9. Klients var uzsākt rīkojuma iesniegšanu, izmantojot E-Brokera pieslēgumu, tikai pēc attiecīgo Limitu piešķiršanas biržas ATS. Limitus, pamatojoties uz Klienta aizpildītu un Bankai iesniegtu *Iesniegumu par E-Brokera Limitu izmaiņām*, piešķir Banka.

8.10. Klients jebkurā laikā var mainīt E-Brokera pieslēgumu vienā vai vairākās no NASDAQ OMX Baltijas valstu biržām, aizpildot un iesniedzot Bankai *Iesniegumu par E-Brokera pieslēgumu maiņu*.

8.11. Izmantojot E-Brokera pakalpojumu, Klients piekrīt, ka Banka atver un slēdz Klienta E-Brokera naudas kontus LVL, EUR un/vai LIT valūtās, pamatojoties uz attiecīgo Klienta *Iesniegumu E-Brokera pieslēgumam* un/vai *Iesniegumu par E-Brokera pieslēgumu maiņu*.

8.12. Izmantojot E-Brokera pakalpojumu, NASDAQ OMX Riga pieslēgums Klientam ir obligāts – t.i., NASDAQ OMX Tallinn un/vai NASDAQ OMX Vilnius pieslēgumu izmantošana bez NASDAQ OMX Riga pieslēguma nav iespējama.

LIMITI

8.13. Visi ar E-Brokeri veiktie Klienta vērtspapīru darījumi atspoguļojas biržas ATS limitos, kurus Klients var apskatīt ar E-Brokera pārlūkprogrammu.

8.14. Limitu maiņu – t.i., palielināt vai samazināt – biržas ATS pieejamo limitu, Klients var:

8.14.1. aizpildot un iesniedzot Bankas klientu apkalpošanas vietā *Iesniegumu par E-Brokera Limitu izmaiņām*;

8.14.2. aizpildot pieteikumu par E-Brokera limitu maiņu attālināto darījumu sistēma internetā HipoNet.

8.15. Banka nodrošina attiecīgā E-Brokera Limita palielinājumu ne vēlāk kā nākošajā darba dienā pēc attiecīgo naudas līdzekļu vai vērtspapīru ieskaitīšanas attiecīgajos E-Brokera kontos. Pārvedumus uz E-Brokera vērtspapīru kontu Banka veic saskaņā ar Līgumu un šiem Noteikumiem. Pārvedumus uz E-Brokera naudas kontu Banka veic saskaņā ar naudas kontam piemērojamo vispārējo noteikumu nosacījumiem no Klienta naudas konta, kas norādīts Līgumā, vai pēc Klienta norādījumiem – no jebkura cita Klienta naudas konta Bankā. Klienta *Iesniegums par E-Brokera Limitu izmaiņām* kalpo par attaisnojošo dokumentu attiecīgajiem pārvedumiem.

8.16. Banka samazina attiecīgo E-Brokera Limitu Klienta *Iesnieguma par E-Brokera Limitu izmaiņām* saņemšanas dienā.

8.17. Banka nodrošina vērtspapīru pārskaitīšanu no E-Brokera vērtspapīru konta uz Klienta parasto vērtspapīru kontu tikai pēc attiecīgā limita samazinājuma. Pārskaitītie vērtspapīri Klientam ir pieejami ne vēlāk kā nākošajā darba dienā pēc visu ar E-Brokera palīdzību noslēgto darījumu norēķinu datuma.

8.18. Bankai ir tiesības neizpildīt Klienta *Iesniegumu par E-Brokera Limitu izmaiņām*, ja Limitu palielinājums vai samazinājums nav iespējams nepietiekama atlikuma dēļ.

8.19. Lai nodrošinātu Limita samazinājumu vai palielinājumu, Bankai ir tiesības uz laiku nobloķēt Klienta E-Brokera lietotāju.

8.20. Bankai ir tiesības vienpusēji bez saskaņošanas ar Klientu samazināt Klienta naudas Limitu un veikt atbilstošus pārvedumus uz Klienta naudas kontu, ja tajā nav pietiekams atlikums komisiju iekasēšanai.

VALŪTU KONVERTĀCIJAS

8.21. E-Brokera ATS valūtas konvertācija notiek pēc darījuma grāmatošanas brīdī Bankas noteiktā valūtas konvertācijas kursa.

8.22. Ja Klientam dienas beigās E-Brokera ATS kādā no naudas pozīcijām ir negatīvs atlikums, tad tas automātiski tiek finansēts no lielākās valūtas summas ekvivalenta LVL un konvertēts pēc tā brīža Bankā noteiktā valūtas konvertācijas kursa.

8.23. Par valūtas kursa ievadi E-Brokera ATS ir atbildīga Banka.

PAKALPOJUMA IZBEIGŠANA

8.24. E-Brokera pakalpojums tiek izbeigts, ja Klients rakstveidā iesniedz Bankai *Iesniegumu E-Brokera pieslēguma slēgšanai*.

8.25. Banka veic E-Brokera Limitu un E-Brokera kontu atlikumu samazināšanu līdz 0, nodrošinot attiecīgo vērtspapīru un naudas līdzekļu pārvedumu uz klienta vērtspapīru un naudas kontiem.

8.26. Banka informē NASDAQ OMX Riga par attiecīgā Klienta E-Brokera pakalpojuma izbeigšanu. Banka slēdz Klienta E-Brokera kontus pēc apstiprinošas informācijas saņemšanas no NASDAQ OMX Riga.

8.27. Bankai ir tiesības pārtraukt E-Brokera pakalpojuma sniegšanu un Klienta vārdā veikt šo Noteikumu punktus 8.14. – 8.17. minētās darbības, iepriekš nebrīdinot Klientu, sekojošos gadījumos:

8.27.1. Klients neizmanto E-Brokera pakalpojumu vairāk par sešiem mēnešiem;

8.27.2. E-Brokera pakalpojuma sniegšana kļūst neiespējama NASDAQ OMX Baltijas valstu biržas, LCD vai citu institūciju darbības vai bezdarbības dēļ.

KOMISIJAS MAKSAS

8.28. Klients maksā komisijas maksas par E-Brokera izmantošanu saskaņā ar Bankas noteikto Cenrādi.

8.29. Visa veida komisijas maksas Banka iekasē bezakcepta kārtībā no Līgumā norādītā Klienta naudas konta. Klienta pienākums ir nodrošināt pietiekamu atlikumu naudas kontā komisiju nomaksai.

8.30. Bankai ir tiesības vienpusēji un bezakcepta kārtībā bloķēt Klienta darbību E-Brokeris programmā vai veikt Limita samazinājumu, lai nodrošinātu pietiekamu atlikumu Līgumā norādītajā naudas kontā.

PĀRSKATI

8.31. Informāciju no spēkā esošajiem Limitiem un veiktajām operācijām Klients iegūst no biržas ATS ar E-Brokera pārlikprogrammas palīdzību.

8.32. Pēc Klienta pieprasījuma Banka izsniedz Klientam E-Brokera naudas nodrošinājuma un E-brokera vērtspapīru nodrošinājuma kontu stāvokļa un apgrozījuma pārskatus.

8.33. Vismaz reizi gadā, saskaņā ar šo Noteikumu punktā 4.3. noteikto, Banka sagatavo Klienta E-Brokera vērtspapīru konta izrakstu par Klientam piederošajiem vērtspapīriem, kas iegēti kontā gada laikā.

ATBILDĪBA

8.34. Banka neatbild par:

8.34.1. iespējamiem sakaru traucējumiem, iesniedzot darījumu rīkojumus ar E-Brokera starpniecību;

8.34.2. par E-Brokera programmas funkcionalitāti un tās uzturēšanu;

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

- 8.34.3. par trešo personu piekļūšanu Klienta parolei, lietotāja nosaukumam un to izmantošanu.
- 8.35. Klients atbild par saistībām, kas izriet no ar E-Brokera starpniecību veiktajiem darījumiem, izmantojot piešķirto paroli un lietotāja nosaukumu.
- 8.36. Klients ir tiesīgs lietot E-Brokera sistēmā pieejamo informāciju tikai un vienīgi Klienta akciju tirdzniecības vajadzībām.
- 8.37. Klients nav tiesīgs publiskot vai nodot trešajām personām E-Brokera sistēmā pieejamo informāciju, kā arī nepieļauj trešo personu nesankcionētu piekļuvi E-Brokera sistēmai.
- 8.38. Uz E-Brokera vērtspapīru kontu un E-Brokera naudas kontu ir piemērojami visi spēkā esošie vērtspapīru konta vai pieprasījuma noguldījuma konta apkalpošanas noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar šo Noteikumu 8. sadaļā minētajiem nosacījumiem.

9. Vērtspapīru pārvedumi, dereģistrācija, bloķēšana un notikumi

- 9.1. Banka veic vērtspapīru pārvedumus ar LCD vai Bankas korespondējošajos depozitārijos reģistrētiem vērtspapīriem.
- 9.2. Banka veic pārvedumus uz to saņēmēja banku kontiem, kuras ir LCD vai Bankas korespondējošo depozitāriju dalībnieces, t.i. tām ir vērtspapīru konts LCD vai Bankas korespondējošā depozitārijā.
- 9.3. Vērtspapīru pārvedums tiek veikts, pamatojoties uz Klienta parakstītu rakstiskas formas vērtspapīra pārveduma rīkojumu, kuru pēc Klienta norādījumiem sagatavo Bankas darbinieks.
- 9.4. Klienta rīkojums vērtspapīru pārvedumam ar LCD vai Bankas korespondējošo depozitāriju reģistrētiem vērtspapīriem jāsaturo sekojošu informāciju:
- 9.4.1. Klienta vārds, uzvārds, personas kods vai nosaukums un reģistrācijas numurs;
 - 9.4.2. Klienta vērtspapīru konta numurs;
 - 9.4.3. Bankas nosaukums;
 - 9.4.4. saņēmēja vārds, uzvārds, personas kods vai nosaukums un reģistrācijas numurs;
 - 9.4.5. saņēmēja vērtspapīru konta numurs;
 - 9.4.6. saņēmēja bankas nosaukums;
 - 9.4.7. pārskaitāmo vērtspapīru ISIN kods, daudzums ciparos, vārdos;
 - 9.4.8. tekstu: vērtspapīri tiek pārskaitīti saskaņā ar līgumu (Nr./dat.) vai mutisku Klienta rīkojumu;
 - 9.4.9. Klienta paraksts;
 - 9.4.10. darbības veida, konta veida, dalībnieku un operācijas veida kods, kurus pievieno Bankas atbildīgais darbinieks.
- 9.5. Noslēdzot īpašu vienošanos ar Banku, Klients var iesniegt Bankā pārveduma rīkojumu, izmantojot faksu, e-pastu, tālruni vai kādu citu komunikāciju līdzekli.
- 9.6. Bankai ir tiesības nepieņemt izpildei vērtspapīru pārveduma rīkojumu, ja tajā nav norādīta visa 9.4. punktā norādītā informācija.
- 9.7. Vērtspapīru pārvedumu izpildes termiņi:
- 9.7.1. pēc vērtspapīru pārveduma rīkojuma akceptēšanas Bankā Banka iesniedz NASDAQ OMX Baltijas valstu biržu kotēto vērtspapīru pārvedumus uz citām bankām ar minimālo norēķinu datumu T+1 un ārpus NASDAQ OMX Baltijas valstu biržu kotētajiem, atbilstoši Bankas ieguldījumu pakalpojumu cenrādī noteiktajiem valstu vērtspapīriem pārvedumus uz citām bankām ar minimālo

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

norēķinu datumu T+3; par izpildītu Banka uzskata vērtspapīru pārvedumu, kuram saņemts apstiprinājums no Bankas korespondējoša depozitārija un/vai turētājbankas.

9.7.2. vērtspapīru pārvedumus no viena Klienta konta Bankā uz citu klientu kontu Bankā (iekšbankas pārvedums) tiek izpildīts un attiecīgie vērtspapīri saņēmējam ir pieejami ne vēlāk kā nākošajā darba dienā pēc pārveduma rīkojuma akceptēšanas Bankā.

9.8. Klientiem ienākošie vērtspapīru pārvedumi tiek ieskaitīti tikai ar no Klienta Bankai iesniegtu instrukciju saņemt vērtspapīrus un ir pieejami Klientam vērtspapīru kontā ne vēlāk kā nākošajā darba dienā.

9.9. Banka neatbild par LCD un saņēmējbanku rīcību, veicot attiecīgos ieskaitījumus klientu vai attiecīgajos korespondējošos kontos.

9.10. Vērtspapīru pārveduma rīkojums ir neatsaucams un bez iespējām veikt labojumus no brīža, kad Banka ir nosūtījusi attiecīgu pārveduma instrukciju Bankas korespondējošam depozitārijam.

9.11. Banka veic dereģistrāciju tikai ar privatizācijas procesā iegūtajiem Latvijas emitentu publiskajiem vērtspapīriem.

9.12. Klienta dereģistrācijas pieteikumu sagatavo Bankas darbinieki, pamatojoties uz Klienta norādījumiem. Banka pieņem (akceptē) klienta dereģistrācijas pieteikumu un nosūta to uz LCD.

9.13. Dereģistrācijas pieteikums satur sekojošu informāciju:

9.13.1. dereģistrējamo vērtspapīru īpašnieka vārds, uzvārds un personas kods vai nosaukums un reģistrācijas numurs;

9.13.2. Bankas nosaukums;

9.13.3. dereģistrējamo vērtspapīru nosaukums, skaits;

9.13.4. dereģistrējamo vērtspapīru saņēmēja vārds, uzvārds vai nosaukums;

9.13.5. vērtspapīru konta numurs bankā;

9.13.6. teksts - "Visi šai personai piederošie norādītās emisijas vērtspapīri, kas reģistrēti LCD sākotnējā reģistrā, tiks dereģistrēti uz šajā dereģistrācijas rīkojumā norādītā saņēmēja kontu";

9.13.7. dereģistrācijas pieteikuma akceptēšanas datums un laiks Bankā;

9.13.8. Klienta paraksts;

9.13.9. cita informācija, ko pievieno Banka - rīkojuma numurs, dereģistrējamo vērtspapīru kods, kreditējamais bankas vērtspapīru konts LCD.

9.14. Bankai ir tiesības nepieņemt izpildei dereģistrācijas pieteikumu, ja tajā nav norādīta visa iepriekšējā punktā 9.13. norādītā informācija.

9.15. Klients var dereģistrēt savus vērtspapīrus uz jebkuru vērtspapīru kontu Bankas filiālē.

9.16. Vērtspapīru dereģistrācijas pieprasījumu izpildes termiņi:

9.16.1. Banka nodrošina dereģistrācijas pieteikuma nosūtīšanu LCD ne vēlāk kā nākošajā darba dienā pēc dereģistrācijas pieteikuma saņemšanas Bankā;

9.16.2. ja akcijas ir bloķētas pilnsapulcei, Banka nodrošina dereģistrācijas pieteikuma nosūtīšanu LCD ne vēlāk kā nākošajā darba dienā pēc LCD paziņojuma saņemšanas par akciju atbloķēšanu;

9.16.3. Banka nodrošina, ka dereģistrētās akcijas ir ieskaitītas un pieejamas Klienta vērtspapīru kontā ne vēlāk kā nākošās darba dienas sākumā pēc dereģistrēto akciju pārveduma no LCD.

9.17. Banka neatbild par dereģistrācijas pieteikumā norādīto ziņu atbilstību patiesībai un LCD atteikumu veikt dereģistrāciju.

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

9.18. Banka, pamatojoties uz Klienta rakstiskas formas iesniegumu, veic vērtspapīru bloķēšanu ar LCD reģistrētajiem vērtspapīriem:

- 9.18.1. akcionāru pilnsapulcēm;
- 9.18.2. saskaņā ar noslēgtajiem ķīlas līgumiem.

9.19. Vērtspapīru bloķēšanas iesniegumam jāsaturs sekojoša informācija:

- 9.19.1. vērtspapīru konta numurs;
- 9.19.2. vērtspapīru īpašnieka vārds, uzvārds, personas kods vai nosaukums un reģistrācijas numurs;
- 9.19.3. bloķēto vērtspapīru ISIN kods un skaits;
- 9.19.4. bloķēšanas periods;
- 9.19.5. bloķēšanas mērķis;
- 9.19.6. Klienta paraksts.

9.20. Pēc Klienta pieprasījuma Banka izsniedz Klientam ieģrāmatojuma kvīti, kas apliecina vērtspapīru nobloķēšanu.

9.21. Vērtspapīri tiek atbloķēti un ir pieejami Klientam bloķēšanas termiņa beigu beidzamajā darba dienā.

9.22. Vērtspapīru, kas nobloķēti akcionāru pilnsapulcēm, atbloķēšana tiek veikta ne vēlāk kā nākošajā darba dienā pēc LCD atļaujas saņemšanas.

9.23. Vērtspapīru atbloķēšana pirms norādītā termiņa iespējama tikai gadījumā, ja nobloķēšana veikta uz īpaša ķīlas līguma pamata un ķīlas ņēmējs piekrīt ķīlas (vērtspapīru) atbloķēšanai pirms noteiktā termiņa beigām.

9.24. Ja Bankas rīcībā ir vērtspapīru notikumu informācija, tad Bankas darbinieki mutiski informē Klientu pēc viņa pieprasījuma par sekojošiem vērtspapīru notikumiem:

- 9.24.1. dividenžu izmaksa;
- 9.24.2. procentu izmaksa;
- 9.24.3. akciju nomināla maiņa;
- 9.24.4. akcionāru pilnsapulce;
- 9.24.5. vērtspapīru dalīšana;
- 9.24.6. vērtspapīru emisiju apvienošana;
- 9.24.7. obligāciju dzēšana;
- 9.24.8. prēmijakciju sadale;
- 9.24.9. dažāda veida tiesību emisija;
- 9.24.10. u.c. vērtspapīru notikumiem.

9.25. Banka sniedz informāciju par augšminētajiem vērtspapīru notikumiem un veic atbilstošus ieskaitījumus Klienta naudas kontā vai vērtspapīru kontā ne vēlāk kā nākošajā darba dienā pēc attiecīgā paziņojuma (instrukcijas) saņemšanas no Bankas korespondējoša depozitārija.

9.26. Pirms dividenžu u.c. ieskaitījumu veikšanas Klienta vērtspapīru kontā vai naudas kontā, Banka ietur nodokļus, nodevas un citus maksājumus, ja tādi ir piemērojami atbilstoši Bankai saistošiem spēkā esošajiem normatīviem aktiem.

- 9.27. Ja par Klienta vērtspapīriem tiek maksātas dividendes, prēmijakcijas, kupona procenti vai tamlīdzīgi maksājumi, tie nonāk Klienta īpašumā.
- 9.28. Ja notiek Vērtspapīru notikumi, kuru rezultātā tiek mainīti attiecīgie vērtspapīru raksturlielumi (tajā skaitā, bet ne tikai, vērtspapīru emisiju apvienošana vai dalīšana), vērtspapīru skaits tiek koriģēts atbilstoši Vērtspapīru notikumiem.
- 9.29. Klientam ir pienākums patstāvīgi iegūt informāciju par Vērtspapīru notikumiem un ar vērtspapīriem saistītiem piedāvājumiem, kas attiecas uz Klienta vērtspapīriem. Bankai nav pienākuma informēt Klientu par Vērtspapīru notikumiem un ar vērtspapīriem saistītiem piedāvājumiem (tajā skaitā, bet ne tikai – ar vērtspapīru atpirkšanas piedāvājumiem), kā arī sniegt ar tiem saistītas konsultācijas.
- 9.30. Ja Bankas rīcībā ir Vērtspapīru notikumu informācija, Banka pēc saviem ieskatiem ir tiesīga to sniegt Klientam. Šajā gadījumā, publicējot un/vai iesniedzot Klientam no trešajām personām saņemto informāciju, Banka nav atbildīga par šīs informācijas patiesumu un pilnību.
- 9.31. Iestājoties Vērtspapīru notikumam, Banka rīkojas atbilstoši attiecīgā centrālā depozitārija noteikumiem un Bankas saņemtajiem centrālā vērtspapīru depozitārija vai personas, kuras turējumā atrodas attiecīgie vērtspapīri, norādījumiem. Banka nav atbildīga par Klienta zaudējumiem vai izdevumiem, kas radušies šajā *Noteikumu* punktā minēto gadījumu rezultātā, tajā skaitā, bet ne tikai – gadījumā, ja Banka ir saņēmusi nepilnīgu vai neprecīzu informāciju par vērtspapīru notikumu vai vērtspapīru notikuma izpildei nepieciešamām darbībām.
- 9.32. No atsevišķiem vērtspapīru noteikumiem izrietošo Klientu tiesību realizācijai ir nepieciešama Klienta rīkojuma iesniegšana. Banka nav atbildīga par Klienta zaudējumiem un izdevumiem, ja šajā *Noteikumu* punktā minētajos gadījumos Klienta rīkojums ir iesniegts nesavlaicīgi.

10. Klientu interešu aizsardzība

- 10.1. Atbilstoši Finanšu instrumentu tirgus likuma, Direktīvas 2004/39/EK, Direktīvas 2006/73/EK, Regulas Nr. 1287/2006 prasībām (MiFID) Bankā ir apstiprinātas sekojošas politikas, kas vērstas uz ieguldījumu pakalpojumu klientu interešu aizsardzību:
- 10.1.1. Ieguldījumu pakalpojumu klientu klasifikācijas politika;
 - 10.1.2. Interešu konfliktu novēršanas politika, sniedzot ieguldījumu pakalpojumus;
 - 10.1.3. Ieguldījumu pakalpojumu rīkojumu izpildes politika.
- 10.2. Šo *Noteikumu* punktā 10.1. minētie dokumenti spēkā esošajā versijā ir pieejami Klientam Bankas klientu apkalpošanas vietās un interneta mājas lapā www.hipo.lv.
- 10.3. Banka saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likuma prasībām piešķir Klientam *privāta klienta*, *profesionāla klienta* vai *tiesīgā darījumu partnera* statusu.
- 10.4. Ja Banka atsevišķi nav paziņojusi Klientam par *profesionāla klienta* vai *tiesīga darījumu partnera statusa* piešķiršanu, tad uzskatāms, ka Klientam piešķirts *privāta klienta statuss*. Klients *privāta klienta statusā* bauda vislielāko ieguldītāja interešu aizsardzības līmeni saskaņā ar likumā un Bankas iekšējos dokumentos noteikto.
- 10.5. *Finanšu instrumentu tirgus likumā* un Bankas *Ieguldījumu pakalpojumu klientu klasifikācijas politikā* noteiktajos gadījumos un kārtībā Klientam ir tiesības pieprasīt mainīt viņam piešķirto statusu uz citu statusu.
- 10.6. Izskatot Klienta iesniegumu par Klientam piešķirtā statusa maiņu uz citu statusu, Bankai ir tiesības pieprasīt no Klienta informāciju un dokumentus, kas apliecina Klienta kompetenci, zināšanas un pieredzi attiecīgajā ieguldījumu pakalpojumu jomā.

10.7. Klientam, kuram piešķirts *profesionālā* vai *tiesīga darījuma partnera statuss*, ir pienākums nekavējoties iesniegt Bankai informāciju par izmaiņām tā darbībā, kas var ietekmēt tā atbilstību piešķirtajam statusam izvirzītajiem kritērijiem.

10.8. Ja Banka saņem informāciju, ka Klients vairs neatbilst tam piešķirtajam statusam izvirzītajām prasībām, Banka ir tiesīga pieņemt lēmumu par statusa maiņu, informējot par to Klientu.

11. Informācijas sniegšana Klientam

11.1. Ja Puses nav vienojušās citādi, tad Banka sniedz Klientam paredzēto informāciju par ar vērtspapīru konta apkalpošanu saistītajiem jautājumiem papīra formā – Bankas telpās, HipoNet-ā, Bankas mājas lapā, pa Klienta norādīto faksa numuru, ar pasta starpniecību uz Klienta norādīto pasta adresi un/vai ar e-pasta starpniecību uz Klienta norādīto e-pasta adresi. Katrā konkrētajā gadījumā Banka ir tiesīga izvēlēties pēc sava ieskata, kuru vai kurus no konkrētajiem informācijas sniegšanas veidiem izvēlēties Klienta informēšanā.

11.2. Šo Noteikumu izpratnē tas, ka Banka sniedz Klientam paredzēto informāciju par ar vērtspapīru konta apkalpošanu saistītajiem jautājumiem papīra formā Bankas telpās, nozīmē to, ka Banka sniedz šādu informāciju Bankas telpās publiski pieejamā un redzamā vietā un/vai nodod to Bankas telpās Klientam personīgi.

11.3. Banka sniedz Klientam paredzēto informāciju par ar vērtspapīru konta apkalpošanu saistītajiem jautājumiem papīra formā Bankas telpās Klientam personīgi pēc savas iniciatīvas vai pēc Klienta pieprasījuma.

11.4. Ja Klients Līgumā ir īpaši norādījis, ka vēlas saņemt informāciju e-pasta veidā, tad Banka ir tiesīga sniegt Klientam paredzēto informāciju par ar vērtspapīru konta apkalpošanu saistītajiem jautājumiem elektroniskā formā uz Klienta norādīto e-pasta adresi.

11.5. Ja Klients Līgumā ir īpaši norādījis, ka vēlas saņemt informāciju Bankas interneta mājas lapā, tad Banka ir tiesīga sniegt Klientam paredzēto vispārējo informāciju, kas nav adresēta personīgi viņam, par ar vērtspapīru konta apkalpošanu saistītajiem jautājumiem, nosūtot uz Klienta norādīto e-pasta adresi paziņojumu ar norādi par interneta mājas lapas adresi un vietu interneta mājas lapā, kur attiecīgā informācija ir atrodamā.

11.6. Klientam paziņojot Bankai savu e-pasta adresi vai izmantojot Bankas piedāvātos interneta pakalpojumus, tiek uzskatīts, ka Klientam internets ir pieejams.

11.7. Ja saskaņā ar šiem Noteikumiem Bankai pastāv iespēja sniegt Klientam paredzēto informāciju vairākās formās un/vai veidos, tad uzskatāms, ka Banka ir sniegusi Klientam attiecīgo informāciju, ja tas veikts vismaz vienā no attiecīgajām formām vai veidiem.

12. Riski

12.1. Klientam ir pienākums pirms katra vērtspapīru darījuma ar visu pienācīgo rūpību izvērtēt informāciju par darījumu riskiem, kas minēta šajā nodaļā, *Finanšu instrumentu un ieguldījumu pakalpojumu aprakstā un Ieguldījumu pakalpojumu rīkojumu izpildes politikā*.

12.2. Noslēdzot darījumu, Klients uzņemas no darījuma izrietošos riskus. Klients apzinās, ka vērtspapīru darījumi ir saistīti ar finanšu riskiem, kas var radīt viņam zaudējumus – daļēju vai pilnīgu ieguldījuma vērtspapīros zaudējumu, kā arī no attiecīgā ieguldījuma vērtspapīros iegūtā peļņa vai labums var nebūt tik liels, kā gaidīts.

12.3. Izsmelšana visu risku aprakstīšana nav iespējama, Banka ar šo Klientam izskaidro tikai nozīmīgākos riskus, kuri saistīti ar Klienta ieguldījumiem Vērtspapīros.

12.4. Nozīmīgākie ieguldījumu riski, kuri saistīti ar ieguldījumiem Vērtspapīros, ir šādi:

12.4.1. **Tirgus risks** – potenciāla iespēja ciest zaudējumus, kas saistīti ar finanšu instrumentu tirgus izmaiņām, kuras notiek valūtas kursu, procentu likmju izmaiņu u.c. faktoru ietekmē;

12.4.2. **Cenu risks** – risks, kura rezultātā Klients var ciest ievērojamus zaudējumus no vērtspapīru cenu svārstībām;

12.4.3. **Emitenta risks** – risks, ka vērtspapīru vērtība var samazināties saistībā ar attiecīgā emitenta nespēju pildīt uzņemtās saistības, vājiem finansiāliem rādītājiem, ekonomiskiem sarežģījumiem vai citiem tamlīdzīgiem notikumiem, un vērtspapīru vērtības samazināšanās rezultātā Klients cietīs zaudējumus;

12.4.4. **Procentu likmju svārstību risks** - procentu likmju izmaiņu nelabvēlīga ietekme uz vērtspapīriem – risks, ka Klients var ciest zaudējumus dēļ nelabvēlīgām tirgus svārstībām, kuru rezultātā mainās finanšu tirgus procentu likmes. Piemēram, parāda vērtspapīru vērtība mainās atkarībā no procentu likmju izmaiņām – ja procentu likmes pieaug, tad šo vērtspapīru tirgus cena samazinās, un otrādi;

12.4.5. **Valūtas risks** - risks gadījumos, kad Klients veicis ieguldījumus ārvalstu valūtās nominētos vērtspapīros un, mainoties ārvalstu valūtu kursiem pret Klienta veikto ieguldījumu valūtu, Klients var ciest neparedzētus zaudējumus, šādu svārstību rezultātā mainoties attiecīgo vērtspapīru vērtībai;

12.4.6. **Likviditātes risks** - zaudējumu varbūtība, kura rodas no nepietiekamas tirgus likviditātes, kā rezultātā ir aprūtināta vai ir neiespējama finanšu instrumentu pirkšana vai pārdošana Klientam vēlamojā laikā un par vēlamo cenu;

12.4.7. **Darījuma partnera risks** - ir iespēja ciest zaudējumus, kas rodas, ja puse, kura ar Bankas starpniecību ir noslēgusi finanšu darījumu ar Klientu, neizpilda savas no darījuma izrietošās saistības;

12.4.8. **Kredīta risks** - ir iespēja ciest zaudējumus, ja Klienta parādnieks (debitors) nepildīs vai nespēs pildīt līguma vai darījuma akta noteikumos paredzētās saistības pret Klientu, kuras izriet no vērtspapīru darījuma;

12.4.9. **Ekonomiskais risks** - saistīts ar ekonomiskās situācijas izmaiņām valstīs, kurās ir veikti ieguldījumi;

12.4.10. **Valsts jeb politiskais risks** - risks, kas rodas valstī vai reģionā, kurā izvietots vai reģistrēts emitents, kurā investējis Klients, noris notikumi, kas iespaido politisko vai ekonomisko stabilitāti vai turpmāku šāda reģiona vai valsts attīstību, kā rezultātā pastāv iespējamība, ka Klients var zaudēt savus ieguldījumus vai to daļu attiecīgajā valstī vai ciest jebkādus zaudējumus veikto darījumu rezultātā;

12.4.11. **Juridiskais risks** – iespēja, ka Klientam radīsies papildu izdevumi saistībā ar izmaiņām valsts un ārvalstu tiesību aktos (t.sk. nodokļu politikā);

12.4.12. **Operacionālais risks** – risks, kad tehnisku bojājumu dēļ var rasties traucējumi pārskatu sistēmās vai komunikāciju kanālos, kā rezultātā notiek neprecīza darījumu apstrāde.

12.4.13. **Norēķinu risks** – iespēja ciest zaudējumus, ja darījuma partneris vai vērtspapīru turētājs neveic savlaicīgu vērtspapīru piegādi vai norēķinus par veiktā darījuma vērtspapīru piegādi;

12.4.14. **Sistēmas risks** – risks galvenokārt saistīts ar vērtspapīru turēšanas sistēmu un depozitāriju, fondu biržu, norēķinu veicēju, vērtspapīru turētāju un citu institūciju darbību vai bezdarbību, kā rezultātā šīs institūcijas nepilda savas saistības pret klientiem vai to turējumā esošie vērtspapīri tiek neatgriezeniski zaudēti;

12.4.15. **Informācijas risks** – patiesas un pilnīgas informācijas par emitentu vai vērtspapīru nepieejamība vai trūkums;

12.4.16. **Citi riski** - nepārvarama vara (dabas katastrofas un stihijas, kara darbības, streiki, traucējumi saziņas līdzekļos, informācijas sistēmās u.c.), valsts pārvaldes institūciju noteiktās sankcijas un tiesu spriedumu pret emitentu vai jebkuru no darījumu partneriem, kā arī jebkuri citi riski, kurus nevar pilnībā prognozēt vai kontrolēt.

12.5. Iegādājoties ārvalstīs emitētos vērtspapīrus, Klients apzinās, ka šādu vērtspapīru turēšana ietver papildu riskus, kas ir saistīti ar trešo personu, kuru turējumā atrodas vērtspapīri, iespējamo saistību neizpildi vai maksātnespēju, kā arī ārvalsts tiesību aktu un tirgus prakses piemērošanu. Attiecībā uz ārvalstīs reģistrētu trešo personu uzskaitē esošiem vērtspapīriem un naudas līdzekļiem un no tiem izrietošām tiesībām, kā arī attiecībā uz šo trešo personu darbību un atbildību tiek piemēroti attiecīgās valsts tiesību akti un tirgus prakse, kas var atšķirties no Latvijas Republikas tiesību aktiem un tirgus prakses vērtspapīru turēšanā un ar vērtspapīriem saistītajās tiesībās.

12.6. Akceptējot šos Noteikumus par sev saistošiem, Klients apliecina, ka tas (viņš) un/vai tā pilnvarotais pārstāvis, iesniedzot rīkojumu vērtspapīru darījuma veikšanai, apzinās un izprot attiecīgā darījuma riskus ciest zaudējumus, kā arī apņemas ar pienācīgu rūpību izvērtēt jebkuru potenciālo risku attiecīgā ieguldījuma vērtspapīros veikšanai.

13. Pakalpojumu piemērotība un atbilstība privātā klienta interesēm

13.1. Klientam, kuram Banka nav piešķirusi *profesionālā klienta* vai *tiesīga darījuma partnera* statusu, ir pienākums pēc Bankas pieprasījuma sniegt tai informāciju par savām zināšanām un pieredzi vērtspapīru darījumu jomā, mērķiem, kurus Klients vēlas sasniegt ar attiecīgajiem darījumiem, un Klienta finansiālo stāvokli, kā arī informēt par izmaiņām iepriekš sniegtajā informācijā.

13.2. Lai iegūtu iepriekšējā punktā 13.1. minēto informāciju Klientam ir jāaizpilda un jāiesniedz Bankai Anketa:

13.2.1. noslēdzot Līgumu;

13.2.2. ar šiem Noteikumiem paredzēto pakalpojumu sniegšanas laikā pēc Bankas pieprasījuma, bet ne biežāk kā reizi gadā.

13.3. Ja Klients neaizpilda Anketu vai aizpilda to nepilnīgi vai neinformē Banku par izmaiņām Anketā pieprasītajā informācijā, tad Klients apzinās un ar šo tiek uzskatīts, ka Klients ir brīdināts par to, ka Bankai nav iespējams izvērtēt paredzēto pakalpojumu un produktu piemērotību Klientam, un tamdēļ Banka nav atbildīga par sekām, kuras izraisījusi klienta atteikšanās sniegt informāciju, nepilnīgas informācijas sniegšana vai neziņošana par izmaiņām iepriekš sniegtajā informācijā;

13.4. Likumā noteiktajos gadījumos Banka izvērtē, vai Klienta zināšanas un pieredze ir pietiekama, lai izprastu ar attiecīgo vērtspapīru vai ieguldījumu pakalpojumu saistītos riskus, un brīdina Klientu gadījumos, kad attiecīgais produkts vai pakalpojums nav Klientam piemērots.

13.5. Ja Klients, neņemot vērā Bankas brīdinājumu, noslēdz darījumu, ko Banka uzskata par Klientam nepiemērotu, Klients pakļauj sevi riskiem, kuru pienācīgai izvērtēšanai, kontrolei un samazināšanai viņam nav pietiekamu zināšanu un pieredzes.

13.6. Ja Klients atsakās sniegt Bankai tās pieprasīto informāciju, sniedz to nepilnīgi, neprecīzi vai neinformē Banku par izmaiņām iepriekš sniegtajā informācijā, Banka nav atbildīga par to, ka nevar izvērtēt vai nevar precīzi izvērtēt, vai Klientam ir pietiekams zināšanas un pieredze, lai saprastu ar attiecīgo produktu vai pakalpojumu saistītos riskus, un nevar brīdināt Klientu par gadījumiem, kad produkts vai pakalpojums ir Klientam nepiemērots, kā arī nevar izvērtēt, vai attiecīgais produkts vai pakalpojums atbilst ieguldījuma mērķim un vai Klients ir spējīgs finansiāli uzņemt zaudējumus, ko varētu radīt šis produkts vai pakalpojums.

13.7. Klients pilnvaro personas, kurām Klients ir piešķīris tiesības iesniegt šajos Noteikumos noteiktos Rīkojumus, iesniegt Bankas pieprasīto informāciju Klienta vārdā.

13.8. Banka ir tiesīga nepieprasīt no *privātā klienta* informāciju par tā pieredzi un zināšanām attiecībā uz šajos Noteikumos paredzētajiem darījumiem, ja:

13.8.1. Banka nesniedz konsultācijas par konkrēto darījumu ar vērtspapīriem;

13.8.2. Banka neveic vērtspapīru individuālu pārvaldīšanu;

13.8.3. darījums attiecas uz vienkāršajiem vērtspapīriem – t.i., vienkāršajiem finanšu instrumentiem Finanšu instrumentu tirgus likuma izpratnē (t.sk., akcijas, kura iekļautas regulētajā tirgū; naudas tirgus instrumenti; obligācijas un cita veida parāda vērtspapīri (izņemot tās obligācijas vai parāda vērtspapīrus, kuri ietver atvasināto instrumentu); ieguldījumu fondu apliecības);

13.8.4. Bankas pakalpojums tiek sniegts pēc Klienta iniciatīvas;

13.8.5. Klients ir skaidri informēts, ka, sniedzot attiecīgo pakalpojumu, Banka neizvērtē darījuma vai vērtspapīru piemērotību Klientam un ka tādēļ Klients negūst atbilstošu aizsardzību.

14. Informācija par Banku un tās sniegtajiem ieguldījumu pakalpojumiem

14.1. Banka sniedz Klientam *Finanšu instrumentu un ieguldījumu pakalpojumu aprakstu un Izpildes vietu un darījumu partneru darījumiem ar finanšu instrumentiem sarakstu*, kas satur likumā pieprasīto informāciju par:

14.1.1. informāciju par Banku kā ieguldījumu pakalpojumu sniedzēju un tās sniegtajiem ieguldījumu pakalpojumiem un ieguldījumu blakus pakalpojumiem;

14.1.2. informāciju par finanšu instrumentiem (vērtspapīru veidiem) un piedāvātajām ieguldījumu stratēģijām, ar ieguldījumiem attiecīgajos vērtspapīros vai ar konkrētu ieguldījuma stratēģiju saistītajiem riskiem;

14.1.3. informāciju par pakalpojumu izmaksām un ar to saistītajām izmaksām;

14.1.4. darījuma izpildes vietām;

14.1.5. informāciju par klienta vērtspapīru un naudas līdzekļu drošu turēšanu.

14.2. Ieguldījumu pakalpojumu rīkojumu izpildes politiku.

14.3. Citu likumā noteikto informāciju, kas attiecas uz Banku un tās sniedzamajiem ieguldījumu pakalpojumiem.

14.4. Šo Noteikumu iepriekšējā punktā 14.1. minēto informāciju un par šī informācijas izmaiņām Klients var iepazīties Bankas klientu apkalpošanas vietās un Bankas interneta mājas lapā www.hipo.lv.

15. Atbildība

15.1. Ja Banka ir rīkojusies Klienta dotā rīkojuma robežās, nav pārkāpusi šo Noteikumu, Līguma un Likuma noteikumus, tad Banka nav atbildīga par zaudējumiem, kas radušies Klientam saistībā ar tā dotā rīkojuma izpildi.

15.2. Banka nav atbildīga par zaudējumiem, kas radušies Klientam saistībā ar tā dotā Klienta rīkojuma neizpildi, ja rīkojums nav izpildīts no Bankas neatkarīgu apstākļu dēļ vai Banka neizpilda rīkojumu citos šajos Noteikumos vai Līgumā noteiktajos gadījumos.

15.3. Banka jebkurā gadījumā neatbild par Klienta negūto peļņu.

15.4. Klientam ir pienākums atlīdzināt Bankai visus zaudējumus, kas tai radušies, Klientam nepildot Līgumā vai šajos Noteikumos noteiktos pienākumus un saistības.

15.5. Ja Klients nepilda jebkuras savas saistības pret Banku, Bankai ir tiesības apturēt visas operācijas ar Klienta kontos esošajiem vērtspapīriem līdz Klienta saistību izpildes brīdim.

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

15.6. Klients ir atbildīgs par nesankcionētu trešo personu pieeju Klienta rīcībā esošajai identifikācijas elementiem, piemēram, parolēm. Klients nodrošina, ka tam (viņam) izsniegtās paroles izmanto un rīkojumus pa telefonu un/vai citiem attiecīgajiem sakaru kanāliem dod tikai šajos Noteikumos paredzētajā kārtībā tam pienācīgi pilnvarotas personas.

15.7. Banka ir atbildīga par Bankas rīcībā esošajiem Klientu identifikācijas elementiem, piemēram, parolēm.

15.8. Banka nav atbildīga par sekām, ko izraisa to institūciju (LCD, biržas) darbība un lēmumi, kuru pakalpojumi tiek izmantoti, sniedzot Klientiem šajos Noteikumos aprakstītos pakalpojumus.

15.9. Banka neatbild Klientam vai trešajām personām par kļūdām, norēķinu, citu pienākumu izpildes aizkavēšanos, neprecizitātēm, citām nepilnībām un zaudējumiem, kas radušies Klienta nepilnīgi vai kļūdaini aizpildītu dokumentu, rīkojumu iesniegšanas vai neiesniegšanas rezultātā.

15.10. Banka tiek atbrīvota no atbildības par Līguma vai šo Noteikumu saistību neizpildi, ja šādas neizpildes cēlonis ir nepārvarama vara (force majeure). Nepārvarama vara ir notikums, kas atrodas ārpus Bankas kontroles (piemēram, dabas katastrofas un stihijas, kara darbības, terora akti, streiki, traucējumi saziņas līdzekļos un informācijas sistēmās, normatīvo aktu grozījumi, papildinājumi vai jaunu šādu aktu pieņemšana vai spēkā stāšanās, kā arī citi notikumi).

15.11. Klients uzņemas atbildību par savu ieguldījumu vērtspapīros un no tiem izrietošo saistību izpildes atbilstību attiecīgās valsts tiesību aktiem. Klients uzņemas visu risku, kas izriet no valūtas maiņas ierobežojumiem, vērtspapīru atsavināšanas vai nodošanas ierobežojumiem, nodokļiem un nodevām un citiem maksājumiem, kas ir spēkā attiecīgajā valstī.

15.12. Ja Klients, kurš atver vērtspapīru kontu, ir iekļauts kāda emitenta iekšējās informācijas turētāju sarakstā, tam ir rakstveidā jāinformē par to Banka. Ja Klients iekļauts kāda emitenta iekšējās informācijas turētāju sarakstā pēc tam, kad jau atvērts finanšu instrumentu konts Bankā, Klients nekavējoties rakstveidā informē par to Banku.

15.13. Klients apņemas pirms katra Rīkojuma iesniegšanas Bankai iepazīties ar spēkā esošo Noteikumu un Cenrāža redakciju. Banka nav atbildīga par Klienta zaudējumiem un citiem tā papildus izdevumiem, ja Klients nav iepazīties ar spēkā esošo Noteikumu un Cenrāža redakciju.

15.14. Banka nav atbildīga par Klienta zaudējumiem un izdevumiem, kas var rasties Vērtspapīru notikuma izpildes, nepienācīgas izpildes vai neizpildes rezultātā, kā arī gadījumā, ja Klients nav informēts par Vērtspapīru notikumu vai ar vērtspapīriem saistīto piedāvājumu.

16. Interesu konfliktu novēršana

16.1. Banka veic pasākumus interešu konfliktu identificēšanai un novēršanai, kas ieguldījumu pakalpojumu sniegšanas laikā var rasties starp Banku un tās klientiem saskaņā ar *Interesu konfliktu novēršanas politiku*, sniedzot ieguldījumu pakalpojumus.

16.2. Pēc Klienta pieprasījuma Banka nodrošina Klientam iespēju iepazīties ar Bankas apstiprināto *Interesu konfliktu novēršanas politikas*, sniedzot ieguldījumu pakalpojumus aprakstu. Ar *Interesu konfliktu novēršanas politikas*, sniedzot ieguldījumu pakalpojumus spēkā esošo versiju Klients var iepazīties Bankas klientu apkalpošanas vietās un Bankas interneta mājas lapā www.hipo.lv.

17. Ieguldītāju aizsardzības un noguldījumu garantiju sistēmas

17.1. Banka ir ieguldītāju aizsardzības sistēmas dalībniece saskaņā ar *Ieguldītāju aizsardzības likuma* noteikumiem. *Ieguldītāju aizsardzības likumā* noteiktajos gadījumos Klientam ir tiesības uz likumā noteikto kompensāciju.

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

17.2. Uz Klienta naudas noguldījumiem Bankā attiecas *Noguldījumu garantijas likuma* noteikumi, saskaņā ar kuriem noguldījuma nepieejamības gadījumā Klientam ir tiesības uz likumā noteikto garantēto atlīdzību.

17.3. Ar ieguldītāju aizsardzības shēmas un noguldījumu garantijas sistēmas pamatnoteikumu aprakstu Klients var iepazīties *Finanšu instrumentu un ieguldījumu pakalpojumu aprakstā*.

18. Konfidencialitāte

18.1. Pusēm ir pienākums saglabāt konfidencialitāti attiecībā uz informāciju, kas saistīta ar šajos Noteikumos paredzētajiem kontiem un darījumiem – neviena no Pusēm nedrīkst izpaust šādu informāciju trešajām personām, izņemot šajos Noteikumos un Likumā noteiktajos gadījumos.

18.2. Banka garantē Klienta vērtspapīru kontu ar vērtspapīriem veikto darījumu noslēpumu atbilstoši Kredītiestāžu likuma un Finanšu instrumentu tirgus likuma prasībām.

18.3. Banka sniedz informāciju par Klienta vērtspapīru kontu un tajā veiktajiem darījumiem tikai Kredītiestāžu likumā un Finanšu instrumentu tirgus likumā noteiktajām valsts institūcijām un personām attiecīgi norādītajā apjomā.

18.4. Klients piekrīt, ka ziņas par Klientu, Klienta kontiem, rīkojumiem un darījumiem Banka var sniegt trešajām personām, ja šāda informācija ir nepieciešama, lai nodrošinātu pakalpojuma sniegšanu Klientam, vai, ja trešā persona pieprasa šo informāciju, izpildot tai ar Likumu noteiktās funkcijas.

19. Sūdzības un strīdu izšķiršana

19.1. Visas domstarpības, kas rodas vai varētu rasties starp Klientu un Banku vērtspapīru konta atvēršanas un apkalpošanas gaitā, risināmas ārpustiesas ceļā veicot pārrunas.

19.2. Klientam ir tiesības iesniegt sūdzību Bankai par vērtspapīru konta apkalpošanas gaitā sniegtajiem pakalpojumiem. Bankas pienākums ir sūdzību izskatīt un sniegt argumentētu atbildi likumā noteiktajos termiņos un kārtībā.

19.3. Ja nav iespējams panākt risinājumu punktā 19.1. noteiktajā kārtībā, tad strīds izšķirams *Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesā*, vienotais reģistrācijas numurs 40003746396, saskaņā ar šīs šķīrējtiesas reglamentu un nolikumu par Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesas izdevumiem. Šo dokumentu noteikumi uzskatāmi par ietvertiem šajā punktā. Šķīrējtiesas spriedums ir galīgs, nav pārsūdzams un Pusēm ir obligāts. Šķīrējtiesnesu skaits – viens. Šķīrējtiesas izskatīšanas valoda – latviešu. Šķīrējtiesnesi tiek uzdots iecelt Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesas priekšsēdētājam.

19.4. Šo Noteikumu iepriekšējā punkta 19.3. nosacījumi attiecībā uz šķīrējtiesu nav piemērojami Klientiem, kuri uzskatāmi par patērētājiem *Patērētāju tiesību aizsardzības likuma* izpratnē – šādas Klienta savstarpējais strīds ar Banku izšķirams Latvijas Republikas tiesā pēc vispārējiem nosacījumiem.

19.5. Ja Klienta prasījums vai sūdzība pret Banku ietilpst Latvijas Komercbanku asociācijas ombuda kompetencē saskaņā ar šīs institūcijas reglamentu, Klients ir tiesīgs nodot prasījumu vai sūdzību izskatīšanai Latvijas Komercbanku asociācijas ombudam.

20. Pārējie noteikumi

20.1. Pušu starpā pastāvošās tiesiskās attiecības nosaka Līgums, šie Noteikumi un Latvijas Republikā spēkā esošie tiesību akti.

20.2. Klienta pienākums ir iepazīties ar šiem Noteikumiem un šo Noteikumu 14. sadaļā minēto informāciju, kā arī ar šo Noteikumu un šo Noteikumu 14. sadaļā minētās informācijas grozījumiem.

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

20.3. Šo Noteikumu kāda punkta spēkā neesamība vai neatbilstība normatīvajiem aktiem neietekmē citu Noteikumu punktu vai visu Noteikumu kopumā spēkā esamību. Pēc šāda trūkuma atklāšanas Puses vienojas par trūkumu novēršanu un turpina sadarboties saskaņā ar spēkā esošajiem Noteikumu punktiem tā, lai pēc iespējas labāk saglabātu šo Noteikumu mērķi un jēgu.

20.4. Bankai ir tiesības vienpusēji grozīt šos Noteikumus, informējot par to Klientu šo Noteikumu 11. sadaļā noteiktajā kārtībā vismaz 30 (trīsdesmit) kalendāra dienas iepriekš. Ja Klients nepiekrīt Bankas piedāvātajiem Noteikumu grozījumiem, tad Klients ir tiesīgs vienpusēji atkāpties no vērtspapīru kontu apkalpošanu regulējošām līgumattiecībām, paziņojot par to Bankai rakstiskā veidā līdz šo Noteikumu grozījumu spēkā stāšanās datumam. Līgumattiecību darbība tādā gadījumā izbeidzas pēc šo Noteikumu punktos 20.10. - 20.12. noteikto nosacījumu izpildes. Ja Banka līdz šo Noteikumu grozījumu spēkā stāšanās dienai nav saņēmusi Klienta rakstisku iesniegumu par līgumattiecību izbeigšanu, Banka ir tiesīga uzskatīt, ka Klients Bankas piedāvātos Noteikumu grozījumus ir akceptējis.

20.5. Klientam ir tiesības vienpusēji izbeigt vērtspapīru konta apkalpošanu regulējošās līgumattiecības, iesniedzot Bankai rakstveida paziņojumu par attiecīgo līgumattiecību izbeigšanu vismaz 30 dienas iepriekš, ja Klients ir nokārtojis visas no Līguma un šiem Noteikumiem izrietošās saistības.

20.6. Bankai ir tiesības vienpusēji izbeigt vērtspapīru konta apkalpošanu regulējošo līgumattiecību darbību, paziņojot par to Klientam rakstveidā vismaz 30 dienas iepriekš.

20.7. Bankai ir tiesības nekavējoties vienpusēji izbeigt vērtspapīru konta apkalpošanu regulējošo līgumattiecību darbību, paziņojot par to Klientam rakstveidā, sekojošos gadījumos:

20.7.1. pieņemts lēmums par Klienta likvidāciju vai Klients veic jebkādas darbības, kas vērstas uz tā likvidāciju, reorganizāciju, darbības izbeigšanu, administratora vai likvidatora iecelšanu;

20.7.2. ir konstatējamas Klienta faktiskās maksātnespējas pazīmes vai tiesā ir iesniegts pieteikums par Klienta maksātnespējas atzīšanu, prasība par Klienta piespiedu likvidāciju, reorganizāciju, jebkāda cita veidā tiek uzsākts Klienta maksātnespējas, piespiedu likvidācijas vai reorganizācijas process;

20.7.3. pret Klientu uzsākts kriminālprocess;

20.7.4. uzsākta tiesvedība pret Klientu mantiskā prasībā;

20.7.5. Bankas rīcībā ir informācija par Klienta neizpildītām kredītsaistībām (tajā skaitā, bet ne tikai no līzīngā, faktoringa, galvojuma) vai par Klientu Latvijas Bankas Kredītu reģistrā ir iekļauta parādnieka informācija;

20.7.6. Klienta rīcībnespējas iestāšanās;

20.7.7. Klienta pamatdarbības licences (piemēram, kredītiestādes darbības licence, licence ieguldījumu pakalpojumu sniegšanai) anulēšana vai apturēšana;

20.7.8. Klients nepilda jebkuras savas saistības, kas izriet no šiem Noteikumiem un jebkuriem citiem ar Banku noslēgtajiem līgumiem un Bankas vispārējiem noteikumiem;

20.7.9. Klienta manta tiek apķīlāta vai tai tiek uzlikts arests, tiek noteikts aizliegums Klientam veikt noteiktas darbības, aizliegums citām personām nodot Klientam naudas līdzekļus vai citu mantu, uz Klienta mantu tiek vērsta piedziņa, tiek noteikti Klienta saistību izpildes ierobežojumi, iestājas citi apstākļi, kas ierobežo Klienta tiesības rīkoties ar savu mantu;

20.7.10. Bankai ir aizdomas, ka Klients veic tirgus manipulācijas vai slēdz darījumus ar vērtspapīriem, izmantojot iekšējo informāciju;

20.7.11. Bankai ir aizdomas par Klienta saistību ar noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizāciju vai legalizācijas mēģinājumu, vai terorisma finansēšanu;

20.7.12. Klients ir slēdzis visus savus naudas kontus Bankā.

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

20.8. Klienta, kas fiziska persona, nāves vai Klienta, kas ir juridiska persona, likvidācijas gadījumā Bankai ir tiesības vienpusēji izbeigt vērtspapīru konta apkalpošanu regulējošās līgumattiecības bez iepriekšēja paziņojuma.

20.9. Bankai ir tiesības izbeigt šajos Noteikumos noteikto pakalpojumu sniegšanu attiecībā uz jebkuru Bankas turēto vērtspapīru vai vērtspapīru veidu, paziņojot Klientam par šo lēmumu rakstveidā vismaz 30 dienas iepriekš.

20.10. Ja viena no Pusēm iesniedz otrai Pusei paziņojumu par vērtspapīru konta apkalpošanu regulējošo līgumattiecību izbeigšanu, no šī paziņojuma iesniegšanas brīža Klients nav tiesīgs dot Bankai rīkojumus izņemot rīkojumus par Klienta kontā esošo vērtspapīru pārskaitīšanu pie cita vērtspapīru turētāja. Banka slēdz Klienta vērtspapīru kontu, kad konta atlikums ir nulle un Klients ir nokārtojis visas savas saistības pret Banku. Vērtspapīru konta apkalpošanu regulējošās līgumattiecības uzskatāmas par izbeigtām no visu Klienta vērtspapīru kontu Bankā slēgšanas brīža.

20.11. Saņemot vai iesniedzot paziņojumu par līgumattiecību izbeigšanu, Klientam ir pienākums nekavējoties iesniegt Bankai rīkojumu par Klienta kontā esošo vērtspapīru pārskaitīšanu uz Klienta norādīto vērtspapīru kontu pie cita vērtspapīru turētāja. Ja Klienta rīkojums par vērtspapīru pārskaitīšanu nav saņemts 30 dienu laikā no līgumattiecību izbeigšanas paziņojumā norādīta līgumattiecību izbeigšanas datuma, kā arī šo Noteikumu punktā 20.8. minētajā gadījumā, Bankai ir tiesības bez iepriekšēja brīdinājuma un bez jebkādam citām papildu procedūrām pārdot Klienta kontā esošos vērtspapīrus vai atsavināt tos par labu sev par tirgus cenu, pārskaitot pārdošanas ieņēmumus Klienta naudas kontā Bankā.

20.12. Klientam ir pienākums Bankas Cenrādī noteiktajā apmērā samaksāt atlīdzību par vērtspapīru turēšanu no līgumattiecību izbeigšanas paziņojuma norādītā līgumattiecību izbeigšanas datuma līdz vērtspapīru pārskaitīšanai pie cita vērtspapīru turētāja vai vērtspapīru pārdošanai, kā arī atlīdzību par vērtspapīru pārskaitīšanu.

20.13. Banka ir tiesīga pieprasīt ziņas par Klientu no Iedzīvotāju reģistra datu bāzes un iepazīties ar Latvijas vai ārvalstu personas datu apstrādes sistēmās (tajā skaitā, bet ne tikai – Creditreform Latvija, BaltRisk) pieejamo informāciju par Klientu bez Klienta papildus piekrišanas.

20.14. Akceptējot šo *Noteikumu* nosacījumus par sev saistošiem, Klients, kas ir fiziska persona, piekrīt, ka Banka ir tiesīga izmantot iespēju saņemt Latvijas Bankas Kredītu reģistrā iekļauto informāciju par Klientu.

20.15. Akceptējot šo *Noteikumu* nosacījumus par sev saistošiem, Klients, kas ir juridiska persona, piekrīt, ka Banka ir tiesīga izmantot iespēju saņemt Latvijas Bankas Kredītu reģistrā iekļauto informāciju par:

20.15.1. Klientu un tā meitas sabiedrībām, un komercsabiedrībām, kurās Klientam ir būtiska līdzdalība;

20.15.2. Klienta dalībniekiem (kapitāldaļu turētājiem), kuriem šajā komercsabiedrībā ir būtiska līdzdalība;

20.15.3. Klienta amatpersonām, tajā skaitā, bet ne tikai par revīzijas komisijas locekļiem un iekšējās revīzijas dienesta vadītāju.

20.16. Akceptējot šo *Noteikumu* nosacījumus par sev saistošiem, Klients nepārprotami piekrīt tā personas datu apstrādei ar mērķi sniegt tam pakalpojumu, kā arī piekrīt, ka Banka ir tiesīga sniegt ziņas par Klientu ar Banku vienā koncernā ietilpstošām sabiedrībām un tām personām, ar kurām Bankai ir noslēgti spēkā esoši līgumi, kuru līgumsaistību izpildei nepieciešama šādas informācijas apmaiņa ar nosacījumu, ka persona, kurai Banka sniegs ziņas, rakstiski apņēmusies neizpaust jebkādu Bankas sniegto informāciju par Klientu, kā izņēmumu pieļaujot tikai spēkā esošajos normatīvajos aktos paredzētus gadījumus.

20.17. Klients apņemas pirms katra Rīkojuma iesniegšanas Bankai iepazīties ar spēkā esošo Noteikumu redakciju. Banka nav atbildīga par Klienta zaudējumiem un citiem tā papildus izdevumiem, ja Klients nav iepazīties ar spēkā esošo Noteikumu redakciju.

20.18. Līguma un šo Noteikumu nosacījumi, kas piešķir Bankai tiesības un/vai pilnvaras, ir uzskatāmi par Klienta attiecīgi izsniegtu pilnvarojumu Bankai.

Vispārējie vērtspapīru konta apkalpošanas noteikumi

20.19. Iesniedzot rīkojumu, Klients apņemas veikt ar attiecīgā darījuma izpildi nepieciešamās darbības un norēķinus.

20.20. Klientam ir pienākums nekavējoši ziņot Bankai par jebkādam izmaiņām informācijā, ko Līguma un/vai šo Noteikumu sakarā ir sniedzis Bankai, tajā skaitā, bet ne tikai – izmaiņas Klienta identifikācijas datus, adresē un citos saziņas līdzekļos, kā arī Anketā sniegtajās ziņās.

20.21. Ja spēkā esošie vispārējie normatīvie akti nosaka, ka Bankai ir jāizdara kādi nodokļu un/vai nodevu atskaitījumi un/vai ieturējumi saistībā ar Klienta rīkojumiem un/vai vērtspapīru darījumiem, tad Klients pilnvaro Banku ieturēt un/vai atskaitīt šādus maksājumus.

20.22. Maksājumi un/vai operācijas, kas tiek veiktas sakarā ar Klienta rīkojumiem un/vai vērtspapīru darījumiem, Klientam ir jāveic pilnā apjomā un tādā veidā, lai jebkuri Klienta nodokļi/nodevas un/vai citi tamlīdzīgi izdevumi tiek samaksāti atsevišķi no šādiem iepriekš minētajiem maksājumiem un/vai operācijām.

20.23. Klients nav tiesīgs bez iepriekšējas Bankas rakstveida piekrišanas nodot, cedēt, atsavināt un/vai ieķīlāt trešajām personām no tā iesniegtā rīkojuma, Līguma, Ģenerāllīguma un/vai šiem Noteikumiem izrietošās tiesības un pienākumus.